

^v **KATOLIŠKI MISIJONI**

LAS MISIONES CATOLICAS

JUNIJ 1958 - XXXII. 6

Na poti do misijonskega poklica

Piše Karel Wollbang CM, Philadelphia, U.S.A.

III. Duhovnik in misijonski poklic

Kako se poklic v duši javlja.

Če je klic božji po misijonskih delavcih v Cerkvi dandanes vse bolj resen, vztrajen in glasen kot kdajkoli poprej v cerkveni zgodovini, iz tega nujno sledi, da mora vedno več mlajše katoliške generacije žrtvovati svoje bodoče življenje velikodušno v službi Bogu v misijonih.

Pisec priročnika "Vocations to the Priesthood" Lyman A. Fenn. S.S., dobro označuje ta poklic takole: "Kot božji klic lahko poklic definiramo tisto dispozicijo božje Previdnosti, zaradi katere Bog po svoji volji izbira gotove može za delo v njegovi sveti službi, jih obdari z zato potrebnimi lastnostmi in milostmi ter postavi v tako okolje, da bodo morebiti sledili klicu, ki jim ga pošilja."

Dasiravno poklic ni vedno spremljan z neodoljivim nagnjenjem do duhovniškega apostolata, mora vendar vedno obstajati v kandidatu stalna in velikodušna volja žrtvovati se osebno Bogu in trajno razpoloženje vršiti in velikodušna volja žrtvovati se osebno Bogu in trajno razpoloženje vršiti dolžnosti, ki jih vsakokratna duhovniška služba narekuje. Kakršnekoli duhovniške dolžnosti, ne le one, ki so temu ali onemu bolj privlačne. Ta globoka dispozicija, osnovana na močni veri in goreči ljubezni, žrtvovati samega sebe v dobro dušam in za razširjenje Kristusovega kraljestva na zemlji, je za svetnega duhovnika in misijonarja ista.

Sveto pismo o duhovništvu.

Jasno in lepo nakazuje več stvari o duhovniškem poklicu sveto pismo. Najprej, da se "vsak veliki duhovnik jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga" (Heb. 5, 1). Bog sam je tisti, ki svoje duhovnike iz množic ljudstev izbira, zakaj "niste vi mene izvolili, ampak jaz sem vas izvolil in vas postavil, da pojedete in obrodite sad in vaš sad ostane" (Jan. 15, 16).

Eno od vseh svojih izbrancev Kristus brezpogojno zahteva: "Tako torej nobeden izmed vas, kateri se ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec" (Lk. 14, 33). Posebej poudarja nenavezanost na dom, kajti "kdor ljubi očeta ali mater bolj kot mene, ni mene vreden" (Mt. 10, 37). O apostolih Jakobu in Janezu poroča, da sta od Kristusa poklicana zapustila čoln in očeta in sta šla za njim (Mt. 4, 22).

Gospod jih po svojih načrtih uporabi, kjer jih potrebuje: "Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu" (Mk. 16, 15). In že

prvi maloštevilni apostoli so bili poslani v misijonska področja širom tedaj znanega sveta, ko jim je božji Sin naročil: "Pojdite torej in učite vse narode" (Mt. 28, 19). Zvesto so Kristusovemu ukazu sledili: "Oni pa so šli, in učili povsod; in Gospod je delal z njimi..." (Mk. 16, 20).

Duhovništvo je samo eno.

Ko Bog izbira svoje izvoljence kot "druge Kristuse" za službo svojih maziljencev v Cerkvi, jih kliče k celotnemu delu njenega vesoljnega poslanstva. To vključuje tudi pokristjanjenje sveta. Pojem duhovništva vsebuje torej svetni kler in redovnike, v zaledju in misijonskih pokrajinah. Pri svojem apostolskem delovanju je vsak poklic vselej poklican kot posebljena evangeljska popolnost za sredništvo med Bogom in ljudmi. Usposobljen kot goreč duhovnik za svoje duhovniško delovanje, kjer ga Bog trenutno potrebuje. Ker je duhovništvo torej samo eno in zakrament, ki daje prejemniku najvišje posvečenje, ni med svetnim duhovnikom in misijonarjem nobene bistvene razlike. Razlika se običajno kaže zgolj v načinu, kako eden ali drugi stremi po evangeljski popolnosti. Kot prvi apostoli mora biti vsak nenavezan na svet, odtrgan od vsega, kar bi ga moglo pri vzvišenem delu ovirati. Pripravljen mora biti odzvati se voljno Kristusovemu klicu in z učencem v svetem pismu obljubiti: "Za teboj bom hodil, kamorkoli pojdeš" (Lk. 9, 57). Samo z živo vero v Kristusovo božanstvo in močno ljubezen do njegovega poslanstva na svetu, bo mogel biti v praktičnem življenju svojemu Gospodu res vedno bolj podoben. Le tako bo vedno pripravljen zasledovati in pospeševati večne interese svojega Učenika, na katerem koli delu sveta bo že potrebno. S svetim Pavlom bo mogel postati "vsem vse", živeti ter delati za bližnjega, da bi vse h Kristusu pritegnil. Ne glede na deželo ali raso.

Svetost je njegova značilnost.

Poklic vsakega svetega duhovnika je torej bistveno misijonski. Tisto razpoloženje duše, ki je pripravljena žrtvovati za bližnjega vse in tako praktično izpričati svojo ljubezen do Jezusa. Ob tej ljubezni do Boga in duš je vsak duhovnik usposobljen oditi v misijone, ako bi ga Bog tja pozval. Dejansko so mnogoštevilni duhovniki v katoliških deželah polni duha žrtve, goreči, modri pri reševanju svoje črede, močno zaposleni in heroični po svoji mentaliteti. Sredi sveta živijo v celibatu, nenavezani na plehkost, ki jo svet ponuja posvetnim. Svojim vernikom so vedno na razpolago, kadar jih ti potrebujejo. Tudi življenje so pripravljene žrtvovati za svoje ovce, če bi Bog to od njih zahteval. Saj "večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo da svoje življenje za svoje prijatelje" (Jan. 15, 13).

Ob današnjem stanju svete Cerkve v svetu je znaten del duhovnikov v misijonom podobnem okolju celo v katoliških deželah. Pomislimo na Ukrajino, Poljsko, Litvo, Vzhodno Nemčijo, Čehoslovaško, Hrvaško in našo Slovenijo. Mnogi naši slovenski duhovniki v emigraciji po vseh delih sveta

delujejo in garajo sredi mnogoštevilnih drugovercev. Pa tudi v precej mrzlem ozračju površnih katoličanov. Praktično ves katoliški svet v zaledju občuduje armado svetih in gorečih duhovnikov v preobremenjenosti sodobnega dušnega pastirstva. Vsak po svojih močeh, postavljen na sedanji svoj položaj po želji svete Cerkve, utrjuje in razširja božje kraljestvo na svetu.

Cerkev je bila vselej misijonska.

Sv. Janez Zlatousti misijonsko potrebo prve Cerkve lepo opiše v zvezi z apostoli: "Ker so morali podvzeti spreobrnjenje vsega sveta, ni bilo zanje primerno, da bi še dalje ostali skupaj, kar bi bila velika izguba za svet" (Mom. 87 k sv. Janezu).

Prva severno ameriška žrtev komunistične Kitajske škof Francis X. Ford. M.M., je v svojem dnevniku zapisal: "Cerkev je bila misijonska organizacija od prvih začetkov, ko je imela 72 učencev... Nikdar ni bilo dobe, da bi Cerkev ne imela misijonarjev... Če vzamemo, da je misijonar potreben del svete Cerkve... sledi, da misijonski poklic ni mišljen od Boga kot nekaj redkega ali izredno težkega ter zato samo za malokatero" (Raymond A. Lane M.M., *Etone in the King's Higway*, str. 70-71).

Ker so vse duše pred Bogom enakopravne, imajo vse isto pravico posedovati resnico in doseči večno srečo v nebesih. Ne glede na razdalje, kjer bivajo, morajo biti nekoč vse združene pod istim Pastirjem, v isti čredi. In ker je Bog povsod pričujoč z močjo, ki daje življenje vsem bitjem, in po previdnosti, ki jih vzdržuje ter podpira, mora biti v vsaki deželi na tisoče duš, ki ga častijo in mu služijo. Saj so od njega dobile vse, kar imajo. Tudi svoj lastni obstoj.

Tako analizira misijonski poklic msgr. Demiduid, ki najde njegovo korenino v dvojni ljubezni — do Boga in do duš.

Pojdimo, Ksaverij! Ker je tvoj Bog povsod...

Msgr. Demiduid to dalje razloži: "Tem dvem idejam odgovarja dvojna ljubezen, sveta ljubezen do Boga in duš. Plamen, ki svetlo žari v misijonarjevem srcu, ko jasneje vidi luč resnice, ki jo vsi zahtevamo. Ljubezen do Boga, ki želi razširiti božjo slavo po vsem svetu. Ljubezen, ki ne da miru po njej enkrat prevzeti duši, dokler ne žrtvuje Bogu vsega in ne ponese v daljavo ime, znanje in bogočastje Gospoda, za katerega bi žrtvovala življenje samo. Ljubezen končno, ki je nesmrtnemu sv. Frančišku Ksaveriju narekovala v veličastnem izbruhu apostolske gorečnosti besede: Pojdemo, Ksaverij! Ker je tvoj Bog povsod, se nam spodobi poskrbeti, da je povsod poznan in česčen. Kakšno grajo bi zaslužil, če bi bil Začetnik tvojega življenja slavljen v vsakem kotu sveta po nespametnih bitjih, medtem ko bi ga oni, ki jim je dal razum in znanje, ne poznali." (Paul Manna — Nicholas Maestrini P.I.M.E., *Forward with Christ*, str. 65-67).

Svojsko popiše misijonski poklic tudi Jean Daniélou: "Apostolat se nam zdi pričevanje svobodno darovane velikodušne ljubezni. V svetem pismu ni nič prisiljenega. Od začetka do konca je sv. pismo klic k velikodušnosti, priročnik svobodnih ljudi, velikodušnih in svobodnih bitij. V njem je vse vodeno po ljubezni. In to se posebno nanaša na misijonski poklic. Zato je tako ukazujoč, ker je mnogo težje izogniti se ljubezni, kot uiti nujnosti. Mi se sicer lahko stalno izmikamo ljubezni, ker smo slabotna bitja in ker svoj čas uporabljamo tako, da s svojimi dejanji pobijamo, kar v resnici verujemo. Toda v nekem smislu se ji ne moremo izogniti, da bi ušli notranji zahtevi naše narave, ki je nujno v nas in je ne smemo zanikati, razen če izdamo vse, kar smatramo še vredno ljubezni in želja" (Daniélou, *The Salvation of the Nations*, str. 118).

Tako bolj razumemo, da je za misijonski poklic potrebna predvsem globoka, nadnaravna ljubezen do Boga in neumrjočih duš. Kjer ta obstaja, je tudi duha žrtve in gorečnosti veliko. Ta duh je pa značilen za vsakega dobrega duhovnika doma in v misijonih.

Meni, najmanjšemu izmed vseh svetih.

Ker je Kristus zaupal svoji Cerkvi spreobrnjenje celega sveta, so poleg rednih dušnih pastirjev, ki v zaledju in posebej v katoliških deželah oskrbujejo duhovne potrebe katoličanov, potrebni tudi misijonarji, pionirji v misijonskih teritorijih.

Prve apostole je Jezus sam izbral, poklical, vzgojil in razposlal. Sv. Pavla, največjega apostola narodov, je naravnost vrgel s konja na njegovem potu v Damask, ko je odhajal preganjat prve kristjane. Ne smemo pa pričakovati, da bo Bog tudi nas na izreden način v misijone povabil.

Res je najprej, da mnogi v misijone ne morejo, čeprav bi še tako radi, ker so potrebni tam, kjer po božji volji sedaj delujejo. V katoliških deželah in bolj razvitem katoliškem zaledju apostolsko deluje nad 300.000 duhovnikov. Samo gotov odstotek od nad 381.500 vseh katoliških duhovnikov je v misijonih.

Marsikdo pa bi vendar zlahka šel, kot so številni šli že v emigraciji, z malo več dobre volje. Nekateri, ki so pripravljeni, ne morejo trenutno tja, kamor bi v misijone spadali. To velja sedaj za vse bivše kitajske misijonarje in misijonarke vseh družb in redov.

Zmotno je misliti, da je misijonski poklic nekaj izrednega in da terjá izredno razpoloženje in sposobnosti. Nevarno pa je spet gledanje drugih, ki menijo, da je povsem zadeva značaja in naravnih sposobnosti. Tako nekateri sodijo, da more postati misijonar samo otrok, ki ima šibko ljubezen

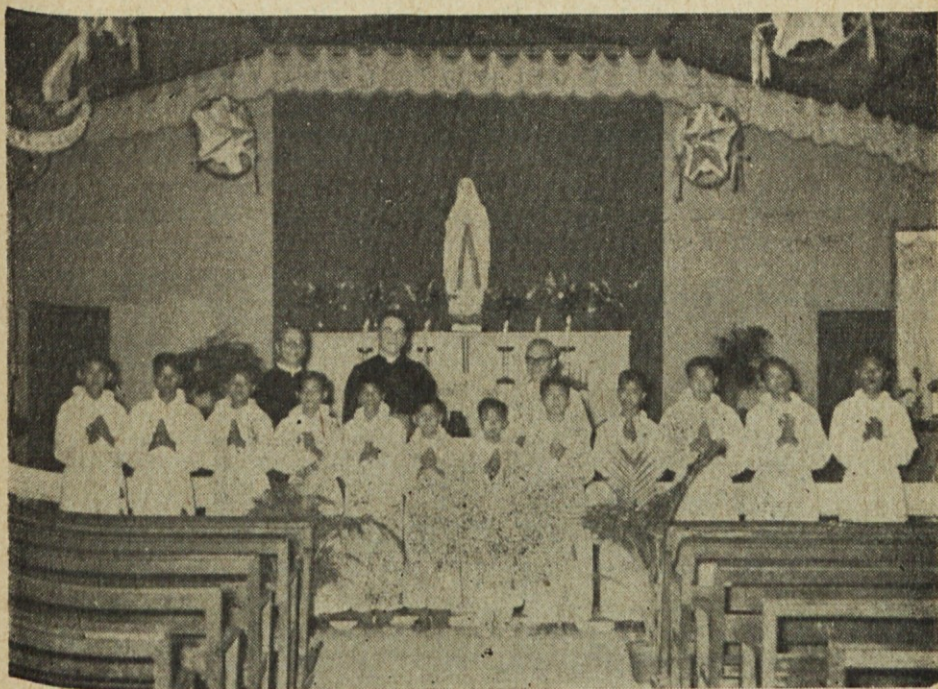
do staršev, domače družine ter rahlo navezanost na domovino. Kako velika zmeta! Večina misijonarjev hvaležno misli na svoje starše in drage vsak dan. Pa tudi molijo zanje. Drugi mislijo, da mora biti misijonar pesnik in sanjač, ki ne ljubi osebnih omejitev ter želi videti nove dežele. Taki značaji bi težko v misijonskem realizmu vzdržali kaj dalje časa, še težje pa kdaj uspeli. Vse take in podobne ideje so nerealne in samo kažejo na pomanjkanje pravega razumevanja misijonskega poklica.

Dejansko je pot vsakemu prostovoljcu vedno odprta, da je le vreden božjega povabila in klica, ki je od Boga. Kot ponižno izpoveduje prvi velikopotezni misijonar pionirskih časov novoustanovljene svete Cerkve: "Meni, najmanjšemu izmed vseh svetih, je bila dana ta milost, da bi paganom oznanil nedoumljivo bogastvo Kristusovo" (Ef. 3, 8. 9)

(Sledi.)

MOLIMO ZA MISIJONSKE POKLICE!

Msgr. Harnetta in salezijanski provincijal, pa slovenski misijonar g. Andrej Majcen S.D.B., vodja salezijanskih zavodov v Saigonu, (levo) z 12 novokrščenci. Ali bo kateri izmed njih kdaj prejel tudi mašniško posvečenje...?

RIM, ATENE, NAIROBI IN NAZAJ

PIŠE MAKSIMILIJAN JEZERNIK, RIM

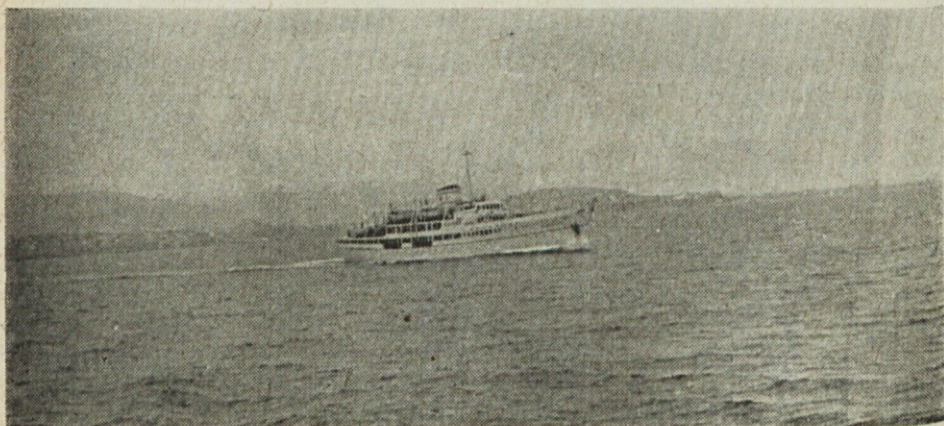
VI. NAZAJ K OČETU

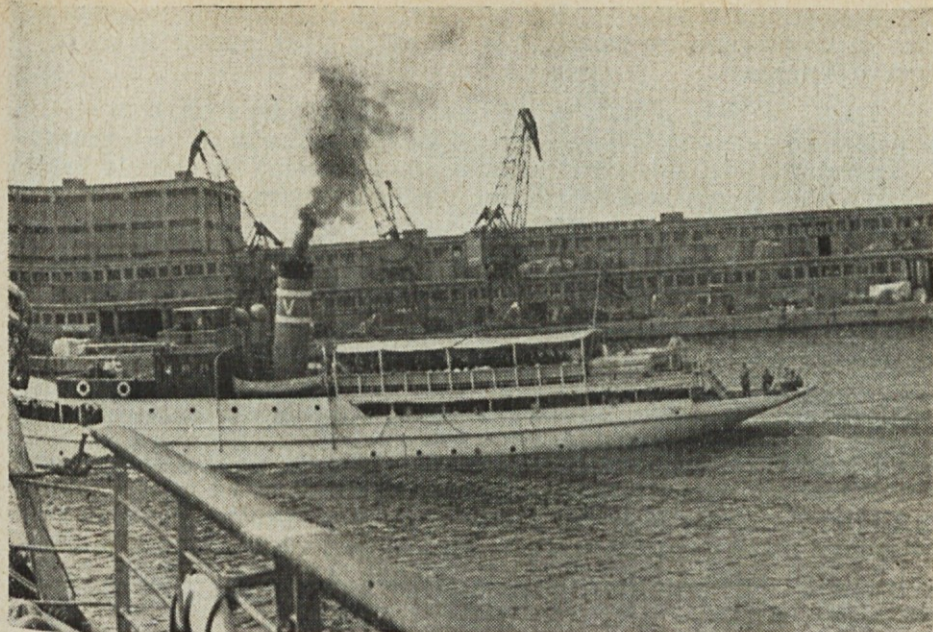
Ladja je zapustila luko in za seboj vidim še samo luči, ki druga za drugo izginjajo v temi.

NA VALOVIH

Danes je treba misliti tudi na počitek. Zadnja noč na potovanju in jutri ne bi smel ravno preveč zmučen nazaj na Propagando. Zaradi tega sem si zagotovil kabino, da bi mogel vsaj malo zatisniti oči. Moji računi so bili preveč idealni. Kljub temu, da sem vse v redu plačal, ni bilo mogoče najti moje kabine. Nevem kako, ali dejstvo je, da je mornarji niso mogli najti. Tisoč opravičil, a kaj vse to pomaga, kadar je igračka razbita. Zadovoljiti sem se moral s prvim razredom in se nasloniti na naslanjač. Z mano je bilo več bogatejših gospodov in gospa; čez nekaj časa so vstopili še kandidati assumpcionistov in napolnili salon.

Na morju proti Atenam

Pristanišče v Korintu

Mladi kandidati so bili preprosti fantje, morda so se šele prvič vozili v prvem razredu in zato ni njihova krivda, če niso našli svojega okolja. Bižnji gospod, ki se je pridno kratkočasil z neko gospo, je opazil mučno stanje fantov. Hotel je izrabiti priliko in pokazati svojo globoko človeško vzgojo. Nagovori najbližjega in mu stavi celo vrsto čudnih vprašanj. Z obraza je bilo razvidno, da se norčuje iz redovniškega poklica, ga verjetno le pomiluje, da bo zapravil pravo življenje, naj se vrne in ne pusti zapeljati ter si izbere dostojanstvenejšo bodočnost. Gospa je le tiho poslušala, od časa do časa pomežiknila, kot bi hotela namigniti: ubogi siromaki, kako so naivni.

Bog ve, kdo je potreben pomilovanja. Ali fantje, ki sicer ne razumejo veličine poklica, a jih žene po tej poti želja za visokim idealom? Ali izčrpana starčka, ki sta že okusila strup goljufivega obetanja, ostala kratkovidna, da ne vidita jutranje zarje, kako napoveduje lepoto vstajajočega dne.

Ladja je prispela v pristanišče prehitro, in čakam na ulici, da se me usmili kakšen autobus. Sedem na kamen in mislim na Propagando. Gojenci so že verjetno pokonci in čez dobro uro bodo končali letne duhovne vaje, zaključili z njimi počitnice ter se pripravili na novo šolsko leto. Devetindvajset novih dijakonov je upanje marsikaterega škofa.

Izstopim pred stolnico. Vse je še zaprto. S počasnim korakom merim širino pročelja ter čakam, kdaj se bo prizibal mežnar in mi odprl cerkvena vrata.

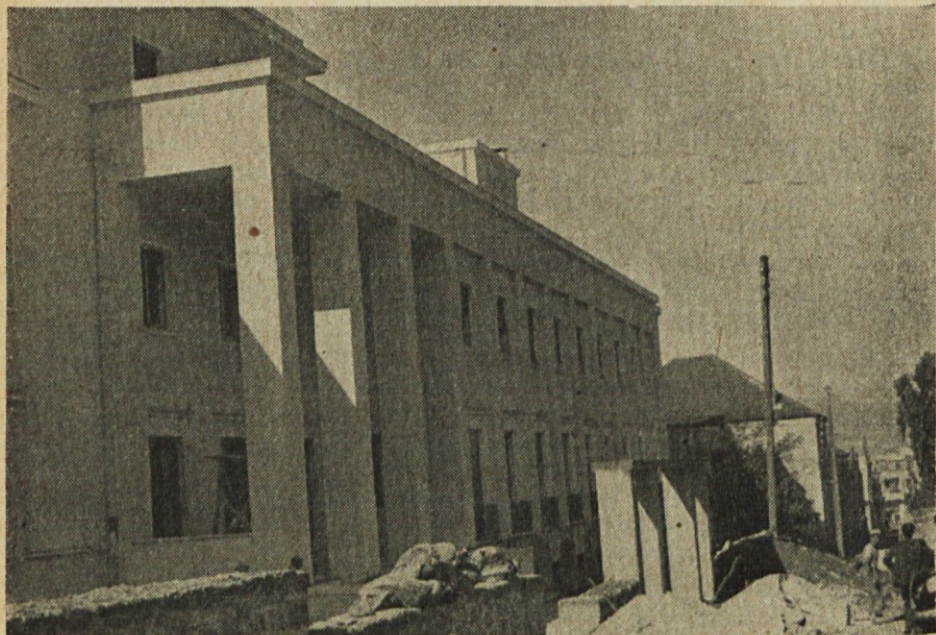
Danes je vsaka minuta dragocena. Če gre vse po sreči, bom ob treh popoldne na rimskem letališču. Pri zajtrku se poslovim od vseh znancev, se zahvalim za izredno gostoljubnost prevzvišenemu in nato še kratek obisk, vedno v vojaškem spremstvu, v dijaškem semenišču.

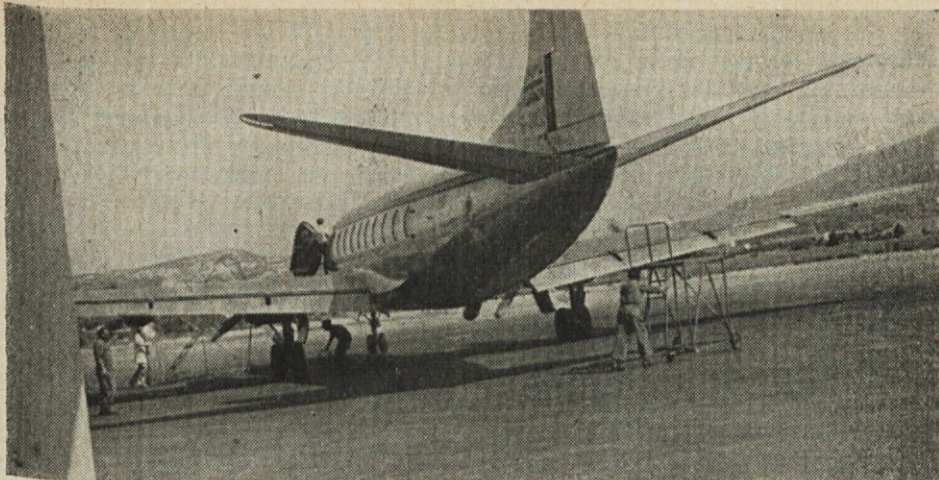
V SINJIH VIŠINAH

Čas je minil. Naložimo kovčke in po bližnici na agencijo, ker smo že nekaj minut prepozni. Točnost ni grška krepost, zato sklepam, da uradniki ne bodo izjema. Prav malo je manjkalo in bi se bil pošteno uštel. Po izredni sreči sem še ujel avtobus, ki me je naložil tik pred odhodom in odpeljal na letališče.

Z mano je odpotovalo še nekaj Amerikancev, ostali pa so prihajali iz Carigrada. Sreča je hotela, da so mi odkazali prostor poleg človeka, ki sem ga takoj uvrstil med Jude. Majhen po postavi, z izrazito brado; suh in črno oblečen. Pozdravu je le nalahno in boječe odgovoril ter ne-

Del novega bogoslovja v Atenah

„Tokrat me je ptič popeljal domov...“

premično gledal skozi okno. Potegnil je iz žepa fotografski aparat in slikal.

Kot da ne bi bilo nič posebnega, potegnem še jaz svoj brevir in molim.

Stvar je zanimala soseda in opazil sem, da me po strani ves čas opazuje.

Ne zmedem se in nadaljujem prav do konca. Odložim brevir in gospod me vpraša, če sem duhovnik.

“Da, katoliški duhovnik”, odgovorim.

“In jaz sem pravoslavni bogoslovec; gren študirat v London ter se bom oglasil na Malti”, pravi možiček.

“Me veseli, bom imel vsaj prijetno družbo.”

V tem smislu sva nadaljevala pogovor. On o svojih težavah z oblastmi, s poštним listom, ker nima dovoljenja za Italijo, in da bi se rad ustavil vsaj tri dni v Rimu. Jaz sem zbral najvažnejše izkušnje s potovanja in skušal prikazati, kako vstajajo v Afriki novi problemi in čakajo na nujno rešitev.

Bogoslovec je odhajal z doma v tujino in njegova duša je bila polna otožnosti. Jaz sem se vračal v očetov dom in mi je veselje žarelo z obraza. Zanimal se je za Afriko. Ne spomnim se, kaj vse sem mu povedal. Samo neprestano me je gledal, kot bi hotel ujeti vsako besedo, še predno sem jo izgovoril. Kaj neki je mislil? Nisem hotel ugibati. Vem samo, da niso bile prazne besede, temveč so bile izraz duše, ki so jo očarale brezštevne izkušnje v Afriki.

Egipčanske piramide so se bratile z indijskimi templji, molčeca sfinga je spregovorila in se sprijaznila z brezglednimi ravninami Tanganika, ugandski nasadi banan in kenijski nasadi kave so pokrili grško kamnito zemljo. Sredozemsko morje in Indijski ocean oživljata žejne afriške puščave. Barvasti abesinski zrakoplov in svojeglavni avto, žirafe in boječe opice, ki so se splašile na cesti, vse to se vrsti pred mano.

In film se še nadaljuje.

Sever in Jug, ki se spajata na ugandski cesti pri ekvatorju, dostojanstveniki in preprosto afriško ljudstvo, verniki in izgubljene ovce, Nemci in Slovenci, Irci in Angleži, Indijci in Amerikanci.

Približno takšni prizori se vrstijo v moji duši, ko se poslavljam od tujih dežel, ko tečejo h koncu zadnji trenutki mojih počitnic ter se vračam proti večnemu mestu.

K OČETU

Pogledam skozi okno in pod sabo zagledam papeško vilo v Castelgandolfu ter za njo vilo Propagande. Osupnil sem za trenutek. Od žalosti, da je nisem mogel posneti, sem se hitro streznil.

“To je očetov dom” razložim sosedu, ki gleda nepremično. Kaj misli? Ali je doumel, da v hiši Očetovi ni sovraštva; kako čaka oče na izgubljenega sina, čaka in hrepeni, da bi ga objel in povabil na slavno pojedino.

Turisti so občudovali lepoto rimske okolice. Prejšnji dež jo je pomladil, da je bila praznično umita.

Jaz se nisem zmenil za naravo.

Ne, ni naravna lepota, ki te povzdiguje nad vse dežele. Ne naravna rodovitnost, za katero bi te zavidali afriški rodovi. Ni tvoja “večnost” tisto, kar bo premagalo tekmece. Ne tvoja umetnost, ki bo zatemnila druge kulture.

In vendar imaš v sebi nekaj več, zaradi česar vzbudiš v vsaki deželi, v vsakem narodu, zavist in občudovanje.

Osem narodov in dežel sem videl. Vsi se klanjajo tvoji veličini in težijo k tebi kot verni sinovi, največkrat kot izgubljeni siromaki.

Kje je torej tvoja skrivnost?

.....

Bela, suha postava razpenja roke in blagoslavlja množice.

KONEC

KITAJSKA UGANKA

Že v prejšnjih časih so si bili vsi obiskovalci Kitajske edini, da je vse prej kot lahka stvar, preceniti in prikazati položaj v tej deželi. Dvakrat težko je to danes v času rdeče Ljudske republike: njeni sedanji voditelji so se izkazali za najspretnjše politične in miselne akrobate, njih dejanja za pravšno rokohitrstvo; so izredno iznajdljivi režiserji na odru današnjega kitajskega življenja, ko s svojimi včasih naravnost neslutnimi domislicami ves zunanji svet krepkó drže v stalni napetosti. Ozadje na tem odru je res še vedno isto, kot je bilo v prvem dejanju — marksistično leninistični horizont; a vse drugo se je na tej pompozni komunistični sceni v osmih letih pač že tisočkrat spremenilo in se še bo. Težko tedaj iz te umetne zmešnjave izluščiti kruto resničnost, iz vsega peska, ki so ga komunisti v letih svojega vladanja nasuli svetu v oči. Kako ločiti resničnost od vsega, kar je napisano, povedano in zapovedano za varanje inozemskega obiskovalca, pa propagandno napihnjeno za notranjo domačo porabo?

DEJSTVA GOVORE

Vendar so nekatera dejstva, ki so odjeknila tudi v zunanjem svobodnem svetu. Iz njih si lahko ustvarimo blede, a resnično podobo tega, kar se v današnji Kitajski dejansko godi. Navedli bomo v našem razmišljanju samo najvažnejše dogodke.

Po majniku 1956, ko je prišel v javnost znameniti govor vodje vse komunistične propagande na Kitajskem, tovariša Lu Ting Yu-a, ločimo na Kitajskem samo dva velika sloja: tiste, ki "pripadajo ljudstvu", pa tiste, ki so se "ljudstvu" izneverili. Komunisti so priznali, da utegnejo biti tudi med njimi, ki "ljudstvu pripadajo", kaka lažja "notranja miselna nasprotja", ki jih je treba čimprej odpraviti s pomočjo svobodnega in odkritega razpravljanja... To je začetek najnovejše kitajske politike, ki so jo njeni voditelji pesniško nazvali: razcvet stoterih cvetov in svobodna tekma med različnimi miselnimi šolami... Od tega trenutka naprej bomo v rdečem časopisju ven in ven naleteli na pozive "ljudstvu", naj vendar že razkrije in pokaže vse, kar mu je na srcu. Čudovite, naravnost nezaslišane kritike polnijo dan na dan po dolge časopisne strani. Mnoge te kritike so naperjene proti sovjetski kulturni politiki, spet druge proti domačim voditeljem druge ali tretje vrste. Nepristranski bralec se vprašuje, če ni slednjič Kitajska morda stopila na pot nekakšnega svobodnejšega življenja...

*

Dogodki, ki so se v zgodnji in pozni jeseni 1956. odvijali na Poljskem in na Madžarskem, so globoko in presenetljivo odjeknili — zdaj se je tudi to že izkazalo! — v Mao Tcejevem cesarstvu. Prava zanimivost pri vsem tem pa je, da je kitajsko izobraženstvo za poljsko prekucijo in madžarsko tragedijo vedelo povsem točno, nič komunistično obarvano. Pa da je obe vstaji tudi docela pravilno tolmačilo. Nič čudnega, da je bilo to tolmačenje v po-

polnem nasprotju s prikazovanjem, ki je prihajalo iz Pekinga: tu so se po kratkem obotavljanju slednjič le odločili za sovjetsko prikazovanje obojne vstaje.⁽¹⁾ Dogodki v Budimpešti, pa junaški zgled madžarske mladine, vse to je zanetilo vrenje med kitajskim dijaštvom. Nezadovolje je kipelo že dolgo prej: madžarska vstaja je bila samo povod, da je — prekipelo. Navidez to gibanje med dijaštvom še ni prav nič naperjeno proti Pekingu: a to, kar je rodilo spopad na Madžarskem — politika lutkovne komunistične vlade po eni, pa pravične zahteve madžarskega naroda po drugi strani —, je sprožilo spor tudi na Kitajskem. Odmeva krvave vstaje ob Donavi v njega kitajski obliki še dolgo ne smemo podcenjevati. Bodoči dogodki v Mao Tcejevem cesarstvu bodo šele prav določili njegovo resnično vrednost.

*

Majnika 1957 se je predsednik Mao odločil, da bo začel z znamenitim "gibanjem za poboljšanje".

Navidezni namen te nove politike, kot so ga komunisti na vsa usta razglašali v svet, je bil: porušiti zidove in izravnati prepade, ki ločijo kitajske množice od komunistične stranke; odpraviti trojni strup; sektarstvo, osebnostnost in pravovernost, ki zastruplja življenje v stranki; z najvišjim hotenjem po edinosti priti dejansko res do edinosti — s pomočjo kritike. Ta kritika, ki je po Maojevo osnova vsega gibanja, pa mora biti blagohotna, prepojena z "ljubeznijo"! Dokaj čudno se to čuje — iz komunističnih ust namreč; spominja skoraj na medsebojno odkrivanje, opozarjanje napak in navajanje k dobremu pri samostanskih redovih. Mao se je zvito nasmehnil: "Pomladne sape, zdravilni vetre!..."

Resnični namen novega Maojevega teženja pa je bil, kot se je šele polagoma odkrival, dvojni: očistiti komunistično stranko vseh nezaželenih in neiskrenih; pa s pomočjo svobodne besede, ki so jo "dovolili" vsem, odkriti režimu sovražne in jih spraviti s poti. "Ljudski dnevnik", najmočnejši časopis v rdeči Kitajski, je pred kratkim to priznal, ko je zapisal, da je bilo "gibanje za poboljšanje" v resnici zanka, kamor naj se ujamejo vsi reakcionarni desničarji...

*

Gibanje se je začelo. Vsa Kitajska se je kar čez noč spremenila v veličansko javno tribuno. Prevejano so se poslužili docela nove taktike: nekommunisti naj kritizirajo komuniste. Lahko si mislilo, da nekommunisti niso šli na govorniški oder z lahkim srcem. Mnogi so odkrito izjavljali: "Kdo pa nam je zagotovil varnost? Kdo more reči, da nam vse to, kar bomo danes povedali, ne bo jutri v pogubo? Jasno so videli naprej, a svobodno izbirati niso mogli. Kritika ni bila nekaj, za kar si se lahko prostovoljno odločil, ali pa prav tako svobodno odklonil. Kritiziranje je bilo spočetka kaj previdno, skoraj nepomembno, naperjeno predvsem proti nižjim uradnikom v

(1) 1. novembra 1956. je rdeči Peking izjavil: "Težnje madžarskega ljudstva so docela utemeljene". Štirinajst dni pozneje, 4. nov., pa je pekinški radio lizunsko vdano pel v svet, da kitajsko ljudstvo "vdano pozdravlja sovjetsko ljudstvo in rdečo armado, ki je že drugič osvobodila Madžare..."

državni upravi; a past je delovala — kritiziranje je naraščalo. Sredi majnika nastopajo že tudi pomembnejše osebnosti: ministri (nekomunistični!), stari provincialni guverner, profesorji, znanstveniki, pisatelji... Vsi ti so člani demokratskih strank, ki jih osrednja komunistična vlada "mirno" gleda. Njihove kritike so trde; strelice zadevajo v polno: vsega zla v državi je kriva izključno komunistična stranka; prav tako kriva tudi žalostne gospodarske polomije v deželi. Vsa Kitajska je na svojo nesrečo danes "cesarstvo komunistične stranke". Marksistična miselnost je nekaj zastarelega; treba jo je odpraviti. Kaj bi dolžili nižje, docela podrejene uradnike; krivdo za vse težave in nered nosijo zgolj najvišji voditelji... Tako so se v tem javnem kritiziranju lotili nekajkrat celo Ču En Laj-a, Mao Tce-ja samega!

*

Ljudje so se sprostili, jeziki so se razvezali; a vsa stvar je bila iz dneva v dan nevarnejša. "Gibanje za poboljšanje" je zašlo s poti! Rdeči vrhovi so bili presenečeni: četudi so načrt za vso to burko že celo leto prej do vseh možnih potankosti do dobra študirali, takšnih nevarnih izpadov vseeno niso predvidevali. Komunistični odgovor je bil tedaj, kot si lahko predstavljamo, hiter in silovit: predsednik Mao sam je krepko pritisnil na zavoro. Sredi junija so objavili njegov tajni govor voditeljem stranke iz aprila meseca: v tem govoru so bila zdaj točno označena vsa pravila znamenite kritične "igre". Kritika je še dovoljena, a samo "pozitivna"! Negativna, ki napada socialistični nauk in nedotakljivo nezmotljivost komunistične stranke, je samo izbruh desničarjev, protirevolucionarjev, sovražnikov ljudstva...

Bil pa je za rdeče mogoče tudi že poslednji trenutek: kajti po zgledu starejših se je s polnim zamahom vrgla tudi mladina. Komunistično časopisje je pozneje pisalo (tokrat mu lahko v polno verjamemo!), da se je mladina skušala poslužiti "gibanja za poboljšanje" in se tako iznebiti tiranije rdeče stranke. Kot vsi mladi ljudje, se je tudi kitajska mladina pognala v spopad s komunizmom z navdušenjem, a skoraj brez načrta, brez glave in nepreračunjeno; a kdo naj premišljeno in preračunjeno še vodi splošni obup, ki se je kopicil in zadrževal dolga leta?

Koliko je bilo teh mladih ljudi? Ču En Laj je zatrdil, da komaj trije odstotki vseh mladih Kitajcev... Ne vemo, koliko jih je bilo, tudi Ču En Lajevo zagotovilo nas ne more prepričati; dejstva, ki jih ne moremo tajiti, mrzlo govoré, da je upor med kitajsko visokošolsko in srednješolsko mladino ali "študentovska ideološka vstaja", kot so to nazvali komunisti, zajel vso Kitajsko: Peking, Tiencin, Šanghaj, Kanton, Hankow, Lančov, Čengtu... prav v same notranje province neizmerne dežele je šiknil. Zarota? Ne, pač pa čisto spontan pojav, naravni gon rastline, ki se nehoté obrača k soncu.

*

Po Mao Tcejevem govoru se je znamenito "gibanje za poboljšanje" sprevrglo v čisto navadno preganjanje vseh "desničarjev". Komunistična protikritika je prešla v protinapad. Že bruha svoj ogenj na vse, ki ne hodijo po "pravi" poti. Ministre, časnikarje, profesorje, izobražence, visokošolce

napadajo zdaj njihovi lastni komunistični vrstniki. Po ure, včasih celo dolge dneve morajo vpričo tisočglavih nahujskanih množic poslušati obtožbe in najsramotonejše klevete brez možnosti zagovora. Ne očitajo jim samo ponašanja v času "gibanja za poboljšanje"; brskajo marveč po njihovi preteklosti, razkrivajo daleč nazaj izvor njih rodu, da bi jim dokazali, kako sta jih buržujska kri in miselnost okužili. Časopisje in radio jih divje napadajo. Spet nastopajo sinovi, ki tožijo starše, prijatelji izdajajo prijatelje. Strahovlada gospodar spet. Vzdušje v kitajskih velemestih je dušeče: sleherni sumniči soseda, sleherni vidi v drugem mogočnega tožnika. Ne enkrat živci obnemorejo: s sklonjeno glavo skesanega "zločinca" premnogi spet poslušajo branje najbolj nemogočih "priznanj", drugi spet se dobesedno bijejo po ustih in javno prosijo odpuščanja... Nekateri "desničarji" pa še vedno navkljub neznosnemu pritisku pogumno drže glavo pokonci. Za "desničarje" pa niso ožigosali samo tistih, ki so v času "gibanja" javno kritizirali režim, "dobrete" marksizma in strankino tiranijo, marveč sploh vse, ki so si dovolili kakršnokoli, še tako nepomembno in "pozitivno" kritiko. Lahko si predstavljamo, kakšne množice so teh desničarjev, saj je komaj dobrega pol leta mimo, kar je bilo "kritiziranje" obvezno za vse!

*

Najnovejša poročila iz Kitajske izkazujejo, kako skušajo zdaj pekinški rdeči oblastniki opravičiti to čistko "desničarjev" z odkritjem nekšne zarote, ki da so jo skovale male desničarske demokratske stranke z namenom, polastiti se oblasti. Neko uradno komunistično poročilo iz druge polovice lanskega leta govori o "desnem krilu" v komunistični stranki; to krilo, da je delovalo v tesni povezanosti z vsemi protirevolucionarnimi desničarji. V Pekingu so mobilizirali kar 175.000 policistov za lov na podtalne hujse... Poročila pravijo tudi, da je ob tibetanski meji v Tcinghaju izbruhnili oborožena vstaja. Nihče ne ve, koliko je resnice v tej novici. Na vse žile skušajo komunisti ljudi prepričati, da je socializem v nevarnosti, da so se povsod že vrinili desničarski "prekucuhi", pa da je samo daljnovidna Mao Tcejeva politična modrost rešila Kitajsko pred madžarski podobno krvavo revolucijo. Vse to pa je voda na mlin komunistični politiki, da lahko spet napolni zapore in koncentracijska taborišča. Taktika je preizkušena. Kdo je ne pozna do dobra?

Kitajska je v teh časih v strahotni tiski. Umetnim nesrečam, ki jih je v svoje namene sprožil rdeči režim, so se pridružile še naravne. Lanskoletne jesenske poplave so posekale katastrofo iz leta 1954. V Honanu, Anhweiju in Kiangsungu so pod vodo celi predeli. Na jugu od Šantunga so vode zalile čez 1 milijon hektarjev zemlje. Tudi Šecwenu in Hopeju ni bilo prizaneseno. Cela naselja in mesta so izginila v valovih. Uradno časopisje je priznalo na sto in sto žrtev. Navkljub temu, da je isto časopisje leta 1952. na vse štiri vetrove oznanjalo: "Nevarnost katastrofalnih povodnj, ki so bile skozi tisoč let prava šiba kitajskemu ljudstvu, je za vse čase minila...". Bogsigavedi, če je Mao Tce ob vsem tem spoznal, kako je njegov režim doživel polni poraz tudi v tem, ko je hotel zlomiti kitajskega duha, kot je bil poražen, ko je hotel zlomiti naravo kitajskih veletokov...

Kratkovidneži po vsem tem oznanjajo skorajšnji konec režima. Drugi spet, ki le prečesto prav ničesar ne vedó in znajo presojudati le s čustvi, ne pa z glavo, zatrjujejo in pišejo, da stopa Kitajska z mogočnim korakom po široki cesti splošnega napredka. Očitno je, da so i prvi in drugi kaj daleč od prave resničnosti. Kitajska gre še vedno po poti marksističnega materializma; brutalno početje in taktika vladajočega režima, vse je isto, kot je bilo takrat, ko so se komunisti vzpeli na oblast. Šesto milijonov Kitajcev je še vedno v kleščah vsemogočne državne tiranije in morajo, hočeš nočeš priznavati vrhovno oblast "ljudstva". Prav nič ne kaže, da je režima konec ali da mu že bije poslednja ura! Nasprotno! Zdi se, da se ta nesrečna pot, ki je čez in čez prekrita z milijoni trupel, razteza v nedogled. "Gibanje za poboljšanje" je na las podobno vsem drugim komunističnim burkam, ki jih svet pozna od 1917. naprej. Eno je zanesljivo trdno: tudi naš rod je priča pokolju velikega in sposobnega naroda!

Kdaj bo tega pokolja konec, ve samo Bog! Kar moremo, je edino, da molimo, veliko molimo za nesrečno Kitajsko in za vse narode, ki jih pestí komunistična šiba! S tem prosimo rešitev tudi sebi in — svojim!

ALADIN

Kitajska begunska umetnica je v Rimu razstavila svoja dela. Tu jo vidimo v družbi s kitajskim poslanikom pri Sveti Stolici, na razstavi.

BOG LJUDSTVA NKUNDO

(Osrednji Belgijski Kongo)

Objavlja br. Karel Kerševan, C.M., Belg. Kongo.

Kar sledi, je povzeto iz nedokončane razprave
pok. apostolskega vikarja mons. VanGoethem.

UVOD

Pričujoče delo ni mišljeno kot študij diletanta, marveč naj bi poseglo globoko v verstvo tukajšnjih domačinov. V pomoč naj bi bilo misijonskemu apostolatu in je po mojem mnenju nepogrešljivo, ako hočemo postaviti naš verski pouk na trdno in trajno podlago. Paberkovati hočemo po polju pogsanskega verovanja vse, kar je dobrega; sneti raz zamorcev umazane cunje ter jih umiti, preden naj bi sprejeli novo obleko krščanstva. Potrudili se bomo, vpeljati jih postopoma v naše krščansko mišljenje potom njih lastne verske govornice.

V teku te razprave bomo spoznali človeka Nkundo kot vernega, kar prikazuje tudi na zunaj z verskimi dejanji. Misijonar ni bil poslan, da zamori drobno iskro resnice, ki še tli v zamorski duši, in da kratko malo obsodi in zavrže vse, kar je tukajšnji domačin sprejel verske dediščine od svojih prednikov. Njegova naloga obstoji v nasprotnem: da vse obnovi v Kristusu.

Zavedajoč se pripadnosti k enemu številnih plemen, ki tvorijo širšo človeško družino, se misijonar bolj približa svojemu učencu in bratu v odvisnosti vsem skupnega Očeta. Ne seznanja črnca le z vero belih, marveč hoče poživiti in poglobiti v njem ljubezen v službi istega Boga. V očeh zamorca je beli človek obdarovan z vsemi vednostmi uma in izobiljem zemeljskih dobrin ter se čuti pred njim skrajno reven in nezmožen. Spričo tega dejstva se poraja v njegovi duševnosti zavist in sovražnost napram belcu. Da ublažimo ta čustva antipatije in ljubosumja, ki jih izziva naš gospodovalni nastop, s katerim se mu prevečkrat približamo, je treba znati upoštevati in ceniti vse, kar najdemo v njem dobrega. Prišli smo, da zamorcu služimo, ne da bi mu gospodovali.

Vse, kar približuje našega zamorca Bogu, vse to ga dela nam sorodnega, postaja nam brat. Iz tega vsem skupnega položaja je pripravljen povzpeti se v višine in proti luči, katere sicer še ne pozna, a za njo teži, jo išče in po njej koprne.

Ali nam je zamorec duhovno res tako soroden? V preteklem stoletju so ga premnogi misijonarji (kot oni kapucinski o. Hijacint de Boulombe) takole presojali: Na prvi pogled je jasno, da je malikovalstvo, ki je tod v navadi, eno najbolj satanskih, kar se jih kje po svetu vrši. Objektivno gledano je v resnici tako, saj ti ljudje molijo samega hudobnega duha." — V novejšem

času so misijonarji sicer bolj premišljeni v svojih zaključkih in milejši v sodbah, vendar se preveč krčevito oklepajo mnenja etnologov, ki mislijo z Westermannom: "Le v prav redkih primerih je njih kult namenjen Bogu. Največkrat se obračajo k manom, duhovom rajnih, ki bivajo v onostranosti..."

Pod vplivom podobnih mnenj je bila našim očem zastrta resnična vernost domačina in smo imeli po krivici za slabe nekatere njih verske običaje, da smo, sicer nehote, zatirali njihovo pravo in dobro vernost ali jo najmanj hoteli nadomestiti z drugo. Bili smo povod pogostni razdvojenosti v njih dušah. Povzročali smo zmedo in navzkrižja, zaradi katerih so bila spreobračanja h krščanstvu otežkočena odnosno nestalna. Tu mi prihaja na misel razgovor, ki sem ga imel z naprednejšim domačinom, kateri je mnogo razmišljal o verskih problemih. V krogu še drugih naših vernikov je izjavil: "Kot kristjani mi nismo iz potomstva Adama in Eve in Bog ni dal nam iste postave kot vam. Vera, katero nam oznanjate, ni naša. Naša vera, katere vi ne poznate, ima svoje lastne postave in vaje, ki vam niso znane, katerim pa mi ostajamo zvesti vkljub vsemu. Mi opravljamo vaše molitve, imamo pa poleg teh še naše; prejemamo vaše zakramente, imamo pa tudi naše. Mi vas posnemamo, kakor sploh radi posnemamo belega človeka v njegovih navadah; delamo pa to zgolj iz zavisti. V resnici zaradi vsega tega v naši notranjosti nismo postali nič drugačni in nam ni za to, da bi se spreobrnili; vi nas pa k temu ne morete prisiliti." — Pred nedavnim sem vprašal predstojnika nekega cvetočega misijona v sosedstvu, koliko časa bi pri njegovih kristjanih trajala obstoječa vnema pri opravljanju verskih vaj, če bi morali misijonarji nepričakovano zapustiti deželo: koliko mesecev, mislite, bi se jih držali? — Na kar me zavrne: Nikar mi ne govorite o mesecih, ko je pa to vprašanje samo nekaj dni.

Ob teh ugotovitvah mi prihajajo na misel besede Benedikta XV: *Man cam et mendosam methodum fuisse adhibitam*; in pa one kardinala Salottija, ko je pohvalil delovanje apostola Abesinije, blaženega De Jacobis: Blaženi je bil prežet načela prilagodljivosti, ki je lastno naravi Cerkve, same univerzalne, katera ne pozna meja in razlik govoric in rodov in ki govori z Grkom grško, z Latincem latinsko, spoštuje običaje, umetnost in izročila slehernega ljudstva in si prizadeva uživeti se v njegovo miselnost. Če bi bilo načelo prilagodljivosti v preteklosti od vseh misijonarjev vedno upoštevano, bi spreobračanje nevernih ljudstev ne bilo tako zaostalo.

Govoriti grško z Grkom, me spominja na dejstvo, da ob Zlati obali in v Nigeriji misijonarji pridigujejo in občujejo s svojimi verniki angleško ter se poslužujejo pri tem tolmača. Ko sem povprašal za razlog takega postopanja, se mi je odgovorilo, da je to potrebno za ohranitev prestiža, ker misijonarji le s težavo zjecljajo kako besedo v domačinskem jeziku, katerega po njihovem mnenju zelo slabo poznajo. Ne morem si predstavljati, da bi ljudem vsiljevali molitve Veroizpovedi v nekem jeziku, ki jim je tuj. V svojem verovanju in v svojem umetniškem čutu se duša črnca razodeva posebej drugače od duše belca; ni več ena in ista, kadar moli in ko poje, in

to zlasti ko moli ali poje v kakem evropskem jeziku. Nek visokostoječi funkcionar tu v Kongu je nekoč izjavil: Če se s svojim služabnikom pogovarjam v njegovem domačem jeziku, me on prevladuje in bo imel zadnjo besedo; če pa govoriva francosko, sem jaz močnejši in obvelja moje mnenje. Ali ni to morda včasih prikrit razlog pri onih, kateri zagovarjajo oznanjevanje evangelija v francoskem ali angleškem jeziku, mesto da bi ga oznanjali v zamorskem?

Domačin, kateremu oznanjamo krščanstvo, ne da bi se dotaknili njegovega primitivnega verovanja, sprejme prvo, ne da bi opustil drugo. Izven afriške celine sem poznal primitivne rodove (Oceanija), kateri so ob priliki žalnih obredov pri pojedini ob obletnicah pred razdelitvijo hrane klicali imena umrlih prednikov in duhove odličnejših zgodovinskih osebnosti ter so tem pridruževali tudi ime Jezus. V Nigeriji sem se srečal s katoliškimi zamorci, kateri so študirali na univerzah po Evropi in sedaj prakticirali v prostih poklicih. S poganskimi rojaki so organizirali tajno versko družbo, v kateri so se predajali kultu prednikov in rodilnim silam narave ter vse to spojili s krščanstvom.

Tudi pri našem ljudstvu Nkundo je opaziti močno nagnjenje, da bi ohranili svoje prvotno verovanje, ne da bi zaradi tega zavračali krščanstvo. Tako vidijo v našem Odrešeniku njih Lianja, voditelja in osvoboditelja njih rodu. Tudi za skrivnost Presvete Trojice iščejo razlage v svoji lastni verski dedščini. Nek domačin, ki vrši sodno službo pri sodišču večjega centra in kateri je splošno znan kot najboljši poznavalec dednih izročil, mi je tako skušal razložiti, kako nekatera imena, s katerimi oni imenujejo Boga, predstavljajo tri Osebe Presvete Trojice. Nekdo drugi, zmožen pisanja, mi je napisal bajko, katera naj bi po njegovi razlagi spominjala pravtako na Presveto Trojico oziroma vsako božjo Osebo zase.

Verjetno bi se odraslemu tukajšnjemu domačinu, kateri je bil krščen, preden je dobro poznal verstvo svojih dedov, pozneje moglo zgoditi, da ga prirojene dedne prvine domačega verstva privedejo do odpada. Zato ni previdno prezirati domače verstvo in ljudi namenoma puščati v nevednosti oziroma jih skušati privedi do tega, da bi jim prešlo v popolno pozabo, marveč njih verovanje je treba reformirati ter ohraniti, kar bi se moglo prilagoditi krščanstvu, ter zavreči le, kar je napačno in škodljivo. Ponavljam, da se meni zdi povsem nesmiselno, ne govoriti ljudem o kakem vpeljanem verskem običaju ali njih domačem verovanju zato, da bi polagoma nanj pozabili, in ne morem na noben način pritrditi mnenju onega apostolskega vikaerja v Francoskem Kamerunu, ki se je držal načela, zavračati vse, kar je domačega, zamorskega, ter kar se da intenzivno uvajati samo, kar je francoskega in civiliziranega.

Ali ni videti morda v povedanem enega glavnih razlogov, da je izginilo krščanstvo iz predelov Nigerije in starega kraljestva Kongo, kjer je bila že v sedemnajstem stoletju na delu domača duhovščina? Ko so misijonarji morali zapustiti omenjene dežele, se tam vera ni ohranila. Toda ni nasto-

pila kaka verska mešanice; le staro domače verstvo, globoko zakoreninjeno v zamorski duši, je zopet zaživelo in pognalo s tako silo, da ni ostalo sledu o krščanstvu z izjemo kakega predmeta, kateremu so pripisovali čarobno moč. Tako na primer se v provinci Benin v angleški Nigeriji poganski čarovnik, ki opravlja svoje obrede, obleče v belo ali ovije vse telo od ramen do peta v belo tkanino, kar vse spominja na beli talar katoliškega duhovnika. Taka obleka nikakor ne odgovarja krajevni noši, ker celo vaški veljaki in poglavarji nimajo na sebi več kot večkrat okoli ledij ovito tkanino. Čarovnik nosi ovratnico s portugalskim križem. V kraju Waria ob reki Niger hranijo v krajevnem sodišču staro razpelo kot fetiš, pred katerim pred vsako razpravo sodniki opravijo svojo molitev. V vsej tej deželi vneto častijo duhove pokojnih in mnogo hiš ima na zunanji steni vdolbino s kipom ali podobo, katera predstavlja družinskega zaščitnika. Krščanstvo tu ni pustilo drugih sledov.

IMENA, S KATERIMI NAZIVLJEJO BOGA

Lastna imena. Na splošno je pri ljudstvu Nkundo po zaslugi misijonarjev najbolj razširjeno ime Njakomba. Vendar ne pri vseh rodovih. Rod Bakutu se zdi, da se poslužuje po večini lastne sestavljene oblike Wayakomba ali tudi Nyonyakomba. Nekatere skupine rabijo Komba ali pa Nkomba.

Nekomu se je zdelo važno spravljati v zvezo poimenovanja Boga z imenom Njakomba (Najvišje Bitje) s kobilico bogomoljko, ki jo tudi imenujejo njakomba, kar se pa meni zdi nesmiselno. Če nekateri rodovi nikoli ne umorijo bogomoljke, je zato, ker menijo, da bodo potem imeli tako skrčene prste, kot ima ona svoji sprednji nogi. Vendar moram tu dodati, da je isto pri rodu Mbole, kateri imenujejo Boga Iándá, bogomoljko pa iándányama (nyama — žival).

Mbombiándá je sestavljeno ime, katerega oba dela se rabita tudi vsak zase: Mbomba in Iándá. Mbomba je v navadi tudi v drugačnih sestavah kot: Moutsuabomba pri rodu Ntom'ekili in Boinambomba ali Bokwambomba pri rodu Ndongokwa. Tako tudi Mbole, Nkengo in Likundu pravijo Ibana. Rodovi Bolindo, Bosanga in Nkonji pravijo Bogu Iana. Rod Lokalo pravi tudi Nkoliándá. Celotno ime Mbombiándá rabijo še mnogi drugi rodovi.

Ali je mogoče ugotoviti, kaj naj to ime pomeni? V Spodnjem Kongu rabijo ime Mbumba. Misijonar o. Bittremieux pravi, da naj bi to pomenilo kača, mavrica, čarobni duh. Oče Van Wing ga prevaja v suveren, vzvišen. O. Gilliard skuša razložiti ime Mbomba naslanjajoč se na jezik lontomba. Tukaj pomeni glagol bomba — skriti in sklepa iz tega na ime Skriti, Nevidni. Dvomim o pravilnosti te razlage in si upam postaviti drugo, ki se mi zdi bolj primerna. V jeziku lonkundo, ki se prav malo razlikuje od lontomba, glagol bumba pomeni pokriti, ne v smislu skrivati, temveč v smislu ščititi, varovati; in glagol bomba pomeni kopičiti, zbirati, hraniti. Ime Mmomba odnosno Mbumba bi torej pomenilo tistega, kateri hrani, ohranja, Oni, kateri ima na zalogi.

Iándá izhaja iz besede banda, kar pomeni recitirati, imenovati, poznati. Iándá bi torej bil Poznavalec, kateremu ni nič skrito — Vsevedni.

Gledano od bliže bi se zdelo, da se v zgornji razlagi motimo, podajajoč izvor imen Mbomba in Iándá. Mbomba ima namreč padajoč ton, medtem ko ima glagol bomba naraščajoč ton. Nasprotno ima Iándá višji ton, glagol banda pa nižjega. K temu je pripomniti, da ima jezik lonkundo primere, ko ima beseda v svojem drugotnem pomenu nasproten naglas od one, iz katere izhaja. Tako na primer bokako, ki ima naglas na zadnjem zlogu. Bokako je rastlina; zamorci vzamejo v usta njene vršičke ter jih žvečijo in nato izpljunijo na drago osebo, kateri želijo podeliti svoj blagoslov. Ta blagoslov se tudi imenuje bokako, toda sedaj beseda ni več naglašena kakor zgoraj.

Božanstvo nazivljejo tudi z zelo nenavadnim imenom Nkofi ali Nkopi. Z besedo nkofi označujejo neprijetnosti nastopajoče nosečnosti, nkopi pa je popkovina. Bbombankopi ali Mbombankofi je torej Oni, kateri ohranja odnosno razmnožuje človeški rod.

Pri nekaterih starejših rodovih je v rabi ime Wai ali tudi Wayananga. Najdejo se še druga imena, kot: Njamé, Nyambankomba, potem še Yambi in Nganganjambi. Ponekod pravijo Nyonyi, Nyonyoningo, Nyonyakoma, Wanganyonyi.

Dodatna imena, priimki. Za skupnost ljudstev Nkundo Bog ni samo nek filozofski pojem, temveč prava, živa resničnost, bolj živa kot pa pri katoličanih v svetu. Zato se poslužujejo navadno pridevkov in naslovov, s katerimi še posebej označujejo eno ali drugo božjo lastnost.

Bag je najprej Stvarnik, početnik vesoljstva. Nujnost ustvarjenja je kakor za nas, tudi za človeka Nkundo glavni razlog in najtrdnější dokaz bivanja Boga. Trije glagoli napeljujejo na to misel: -anga: osnuti, zamisliti, napraviti načrt; -bonda: oblikovati, obdelati; -ema: narediti, izvršiti.

Koren -anga daje Wangi: graditelj, stvarnik in Njangeli: kateri je vse započel, zamislil. Iz tega sestavljene besede: Wanganjambe, Bog-Stvarnik, Wanganjale, Stvarnik rek (vode); tudi Anganko, Stvarnik prednikov.

Wemi, Yemi, Yema izhajajo iz -ema; enako tudi Yemekonji: kateri postavlja gigantska mravljišča (termiti, 5-6 m v višino); -bonda daje Bonji in Mbonda: Oblikovalec.

Boga kot Stvarnika tukajšnji človek z neko lahkoto dojame, o njem razpravlja ter je predmet nekega bajeslovja. Bog je Kateri je: Oyali; Kateri hodi prvi: Olekyoso; Najodličnejše Bitje: Engambyonto; Učitelj: Nkolo, Nkoo, Bonkoo. Kateri nareja sonce in dneve: Itulaefa, in jih obeša na nebo: Ikomaefa. Je torej po vsej pravici Gospodar vesoljstva: Bomongo; vrhovni Poglavar rodu: Bomong'onanga, gozda: Bomong'okonda ali Bomongo ngonda, zemlje: Bomong'okili. Kateri ničesar ne pogreša: Ntasengaka; od Katerega vse izhaja, mi sami v prvi vrsti in se zato imenuje Nkoko: Prednik, Praded, Nko, Stvarnik prednikov: Anganko. Je Delitelj vsega: Bokafanganji. Je Najvišji Duh: Elima, Bongoli, Bokali; je naj⁴ večji Modrec-Zaščitnik: Ngang'onanga, Ngang'okili. Je kakor legendarni junak: Lianja in najvišji Poveljnik: Itoma. (Sledi)

P R V I K O R A K I

Ko po večletni bolezni bolnik spet vstane, tipaje išče svoj korak. Kdo bi mu zameril, če kdaj narobe stopi. Kdo bi se začudil, če obstrmi pod cvetočo črešnjo. Kako dolgo je že ni videl.

Hribovskemu fantu, ki prvič stopi v velemesto, vzbudi pozornost pisan plakat na prvem kiosku. Na hrbet prekriža roke in gleda. Kaj se skriva za tolikimi zidovi, niti ne sluti.

In če sem v Rimu obstal poražen s prvimi vtisi, je razumljivo, da bo moje poročilo le nekaj barv, ki jih hitro nameče slikar na svoje platno. Ljubim jih, te slikarje, predvsem naše slovenske impresioniste. Pa naj bo tudi to nakazana slika, mala impresija. Preprosto rečeno: nekaj prvih vtisov.

GOSPODI POMILUJ!

Veliki četrtek. Kot vedno slabo vreme.

Rim. Mesto cerkva, duhovniških in redovniških halj, avtomobilov in zamreženih oken.

Pot me je peljala v Russicum.

Še sem pravočasen. Ko grem po stopnicah, izstopi iz dvigala starček, ruski škof v svojem pisanem ornatu. Vsa barvitost vzhoda mi je zaplesala pred očmi. On pa je resnično starček, opotekajoč, s palico v rokah stopa v cerkev ruskega zavoda.

Zbrali so se gojenci zavoda in gostje, ki so prišli na študijsko zborovanje, ki je bilo na sosednjem Vzhodnem institutu od 9 do 12 aprila: o vzhodnem meništvu.

Slovenci, Hrvati, Čehi, Belgijci, Francozi, Holandci... Sicer jih pa ne vem našteti. So to avanturisti ali idealisti? Vložiti vse svoje energije v upanje, da bo skoro prišla ura Rusije, ali kot je lepše rekel škof Sheen: rimska milost Rusije, to se pravi: postaviti na kocko svoje življenje. Čast jim in zahvala za ta pogum.

Sveta ubranost. Že poje dijakon jektenijo. In zbor odgovarja: Gospodi pomiluj. Ko prvič poslušáš vzhodno liturgijo, ti ostane kakor večen spomin ta vzklik Vzhoda.

Gospodi pomiluj!

Glej trpečo Rusijo. Vsi poizkusi, da bi mogla Cerkev organizirati svoj apostolat, so propadli. Edino delo med emigracijo je možno. Zakaj, Gospod? In kdaj bo konec? In veš za sibirske podzemne rove, veš za taborišča, veš za trpljenje tolikih katoliških duhovnikov, ki v krčih trpljenja in v zapriseženi tihoti vrše svoj apostolat. Junaki!

Gospodi pomiluj!

Koliko naporov je bilo z unijo. Ukrajina še danes joka. Kaj je res moralo propasti vse? S smrtjo velikega metropolita Šeptyckyja je šla največja skupina vzhodnih katoličanov v katakombe.

Gospodi pomiluj!

Rumunija je veliko obetala. Zdaj škofje in duhovniki v zaporu umirajo in upajo proti upanju.

Gospodi pomiluj!

Poljska, Češka, Madžarska, Bolgarija, Jugoslavija, povsod so zedinjeni bratje, a siljeni v ponovni odpad. Še ni dosti stoletnega trpljenja.

Gospodi pomiluj!

Veliki četrtek je. Dan ljubezni, nezaslišane skrivnosti presv. Zakramenta.

Veliki četrtek je. Dan usodnega dejanja, ki si izročil ljudem svoje duhovništvo. Kaj zmore beden človek, ki se sam zvija v krčih boja, da ohranja iskro nadnaravnega življenja. A ti vendar hočeš, da je oče tisočim. Oče tisočim v Rusiji, na Poljskem, Bolgariji, Jugoslaviji, v vesoljnem svetu.

Upravičeno ponavlja vzhodna liturgija: Gospodi pomiluj!

Če si nam zadel križ, nam daj še svojo moč, sicer smo brneč bron in zveneče cimbele.

Gospodi pomiluj! Gospod, usmili se Vzhoda. Naj že zazori pod jarmom komunizma. In potem pošlji svoje delavce, da bodo poželi zrelo klasje za tvojo edino pravo, edino sveto, edino apostolsko, edino katoliško Cerkev.

Veliki četrtek. Prosil si: naj bodo vsi eno. S teboj prosimo, da bi bili vsi eno.

Prosim te s tem starčkom, ki komaj še zmore stopati okoli žrtvenika, prosim s temi krepkimi možmi, ki so prevzeli vzhodni obred, da ti bodo apostoli zedinjenja. Prosim s tisoči in milijoni. Tudi s tistimi po ječah in taboriščih in podzemnih rovih. Prosim te: usmili se! Gospodi pomiluj!

PRIDITE MOLIMO!

Veliki petek sem šel na zavod Propagande.

Ko so se začele vzpenjati stopnice, sem jih srečaval: smehljajočega Kitajca, črnega zamorca, temnega Indijca... Najboljši dokaz: pravo pot sem ubral.

Poznana sta dva Slovenca podrektorja na zavodu: dr. Jezernik in g. Vodeb.

Kako bi rekel. Prefinjen estēt, občutljiv za vsakršno lepoto je g. Vodeb. Harmoničen slovanski obraz, ki ga okvirja še lepa brada, je kakor slika sredi svoje sobe, ki mu služi kot okvir. Sam je slikar, pesnik, kritik. In za vse to si krade čas, kakor pač more, poleg svoje službe na Propagandi. Ljubeznivo me je sprejel in pokazal svoj oddelek. Kar nenadno sva planila v sobo Kitajca. Bil je konec opoldanskega počitka. Vse je bilo narobe v sobici.

Slovenec bi zardel in se opravičeval, vsaj kazal svojo zadrego. Kitajec se je samo ljubeznivo smehljajal. S tem je povedal vse. Zares otrok iz dežele smehljaja.

Z dr. Jezernikom sem imel v načrtu daljši razgovor. Pa sem kmalu spoznal, pri čem sem. Sproti je urejal pošto. Vsak trenutek je pel telefon. In naenkrat je držal v vsaki roki enega: mestnega in domačega. Poslušal in govoril, si notiral in potem vmes nadaljeval razgovor z menoj. Prišel je ravno iz Indije. Sto vprašanj bi imel. A za prvič sem moral biti skromen. Zvedel sem pa veliko. A to naj on sam pove in popiše, kolikor še ni.

Ko sem prišel ta dan v kapelo, je bila polna samih bogoslovcev. Obredi so se začeli.

Pretresla me je resnobnost prostora samega. Morda je samo za veliki petek tak. A je vprav za veliki petek. Bila sta navzoča kardinala Fumasoni Biondi in armenski Agagianian.

Odkrivanje križa. Glejte les križa, ki je na njem viselo rešenje sveta! In odgovorili so: Venite adoremus. Zastopniki vseh narodov v enem zboru. Veličasten prizor.

Pridite molimo!

Okrog 50 Afrikancev, cvet črne zemlje kliče svoje rojake. Pridite molimo! Afrika mora biti Kristusova. Glejte, vsi od Sudana do skrajnega juga, glejte les križa. Poklekните pred Kristusa, ki je umrl za vas.

Pridite molimo, pojo še vedno smehljajoči obrazi Kitajcev. Kako se je skrčilo njih število. Toliki upi. Pa je za človeške oči ostala le razvalina. Vendar kličejo z vsemi maloštevilni zastopniki največjega naroda sveta: Pridite, molimo. Saj molijo tolikeri škofje in duhovniki po ječah. Molijo tisočeri verniki širom kitajske zemlje in prosijo, da bi prečiščevalen ogenj očistil Gospodovo gumno in bi ostalo le kleno zrno za novo rast, ko bo tudi kitajski zemlji vzcvetela nova pomlad.

Pridite molimo, pojo Japonci. Sedemnajst mladih fantov se zaveda, da morajo na poteptano Frančiškovo setev vsaditi križ, da bo njihov narod zapustil stare in moderne malike in pokleknil pred križ.

Indija, Siam, Cejlon, Vietnam ima po dvanajst svojih zastopnikov in tudi ti ponavljajo: Pridite molimo.

Vedno bolj se razkriva križ. Že ga dvigajo in postavljajo nad tabernakelj. Luč je padla nanj tako, da sta se na pozlačenem ozadju zarisali senci dveh križev, eden na levi, drugi na desni. Kalvarija!

In še poklekajo in časte pedeseteri Avstralci in dvajset fantov iz bližnjega Vzhoda, zastopniki iz skrajnega Severa, Oceanije, Albanije.

V srce reže očitek: Popule meus, quid feci tibi... Moje ljudstvo, kaj sem ti storil. Še in še se ponavlja tožba. In v trpečem molku zagotavljajo bogoslovci: Saj ne ve naš narod, saj te ne pozna. Ko pa te bo spoznal, bomo zapeli himno tvojemu imenu.

Kot zagotovilo svoje zaveze so mu dali poljub. Vsi brez izjeme so prišli in ga poljubili.

Zazeblo me je. Med dvanajsterimi je bil eden, ki je tudi poljubil Gospoda, a v znamenje izdaje. Bo med temi več kot dvesto bogoslovci kdo Juda?

Ne daj, Gospod! Preveč je že bilo razočaranj v misijonih in preveč sramote za sveto Cerkev.

Sami nič ne zmoremo. Zato pridi ti na pomoč!

In je prišel. Spet so se vrstili drug za drugim in prejeli iz rok sekretarja Propagande sveto obhajilo.

Čudovit veliki petek.

ALELUJA.

Spet me je vlekdo v Russicum.

Prav so imeli Rusi. V Bizancu so občutili kos nebes. Zaradi veličastva liturgije.

To je res velika noč.

Točno o polnoči so intonirali slavje krepki možje: Tvoje vstajenje, Kristus Rešitelj, opevajo angeli v nebesih. Tudi nam na zemlji dovoli, da te opevamo čistega srca.

Kapela je bila polna. Morda nekaj radovednosti. A zlasti Rusom si mogel brati na obrazih, da so pretreseni, prevzeti.

V oblakih kadila se je zagrinjaj zbor duhovnikov, hvalnica za hvalnico je odmevala, čista vzhodnjaška poezija, močna in čudovita. Saj so morali prisluhnuti angeli. Kaj ne bi ljudje.

In za vsakim himnom in še in še med liturgijo se je ponavljal refren: Kristus je vstal od mrtvih, s smrtjo je smrt premagal in oživil nje, ki so ležali v grobeh.

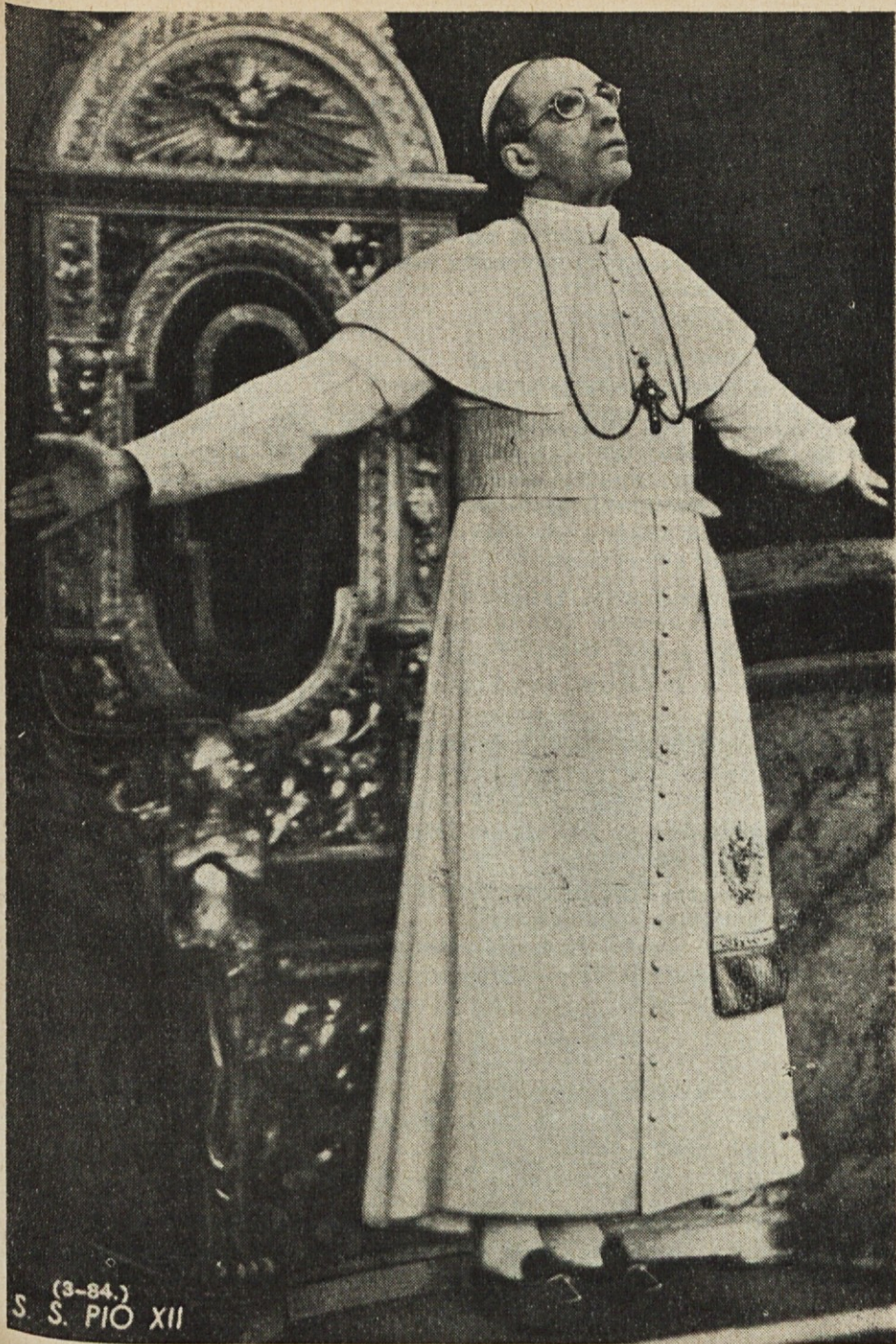
Spet se vzklik radosti prepleta z: Gospodi pomiluj! A danes je slavje toliko, da otožne prošnje in vzdihne pregluši vzklik radosti: Aleluja.

Štiri ure. Pa je bilo kratko.

Na veliki četrtek so se še zagnila carska vrata med bogoslužjem. Zdaj so odprta celo med obhajilom duhovnikom. Vsak dobi na svojo dlan Gospodovo telo in ko je razdeljeno vsem, hkratu použijejo kruh močnih. Ko pijejo iz skupnega keliha krvi in se potem vernikom razdeli oboje iz obilja božje ljubezni, se vzdih velikega četrтка prelije v zmagoslavje velike noči s tako silo, da bo koncu živi samo ena misel in vseh. Pride, gotovo pride velika noč tudi za trpeči vzhod.

Objeli smo se in pozdravili: Hristos voskrese, voistinu voskrese! Kristus je vstal, resnično je vstal. Tako se ta dan pozdravljajo milijoni vernih Rusov in ta pozdrav obnavlja v njih vso slavno preteklost in budi hrepenenje po Bogu. Saj vzhodnjaška duša ne more živeti brez Boga.

Aleluja.

(3-84.)
S. S. PIO XII

FINALE

Bliža se poldan velike noči.

Rim ni več Rim zastrtih oken, duhovniških halj, tisočeri avtomobilov.
To opoldne je postal Rim središče krščanstva.

Vse hiti na trg svetega Petra. Prebijam se skozi množico, da dospem do začetka Berninijevih kolonad. Naprej ne gre več.

Okrog mene govore angleško, nemško, francosko, za menoj sta dva laika zamorca, mati dviga otroka, preprosta žena, elegantni gospodje, mladi študentje iz vseh vetrov.

Kaj je vendar.

Poldne velike noči.

Prišli so čestitat svetemu očetu.

Nestrpno gledajo proti balkonu. Komaj ga vidim. In ko se pojavi bela postava pred baržunastim zagrinjalom, množica izgubi prisotnost duha. Vse oči so osredotočene vanj, vsi glasovi v tolikih jezikih bi radi dopovedali samo eno: prišli smo, da ti dopovemo, sveti Oče, da te imamo radi, da hočemo nadaljevati boj za zmago svete Cerkve. Če so bili med nami ciniki in skeptiki, so še molčati komaj mogli.

In sveti oče je govoril. Velikonočni pozdrav. Kristusovo zmagoslavje se nadaljuje. V vseh narodih. Zato so pred njim vsi narodi.

In on vsem govori. V šestih jezikih nam je spregovoril. Vsakemu je zaigral obraz, ko je zaslišal svojo materino govorico. Vsi pa smo čutili, tu je očetovo srce.

V njem je ljubezen velikega četrta.

V njem je trpljenje velikega petka.

V njem pa je tudi upanje velike noči.

Saj je malo prej na praznik sv. Jožefa govoril mladini. In je dejal, da prihaja pomlad svete Cerkve.

Potem so se razširile roke kot Kristusove na križu.

Pa saj je Kristusov blagoslov.

In še pogled v nebo, da čutiš: v tem človeku je nepojmljiva moč vere. Spet se je zagnila zavesa. Množica je vzklikala poslednji pozdrav.

Potem smo se razšli.

*

Je mogoče razbrati iz teh nametanih barv sliko? Eno je gotovo: če tvoje katolištvo ni vesoljno, če ti je misijonska misel le dodatek krščanstvu, boš šel mimo brez razumevanja.

Ne zameri, če ti odkrito rečem. Mimo tebe pa gre življenje.

Kajti danes brez vesoljne ideje biti katoličan ni mogoče.

Branko Bohinc

MARTIN KRPAN - V INDIJI

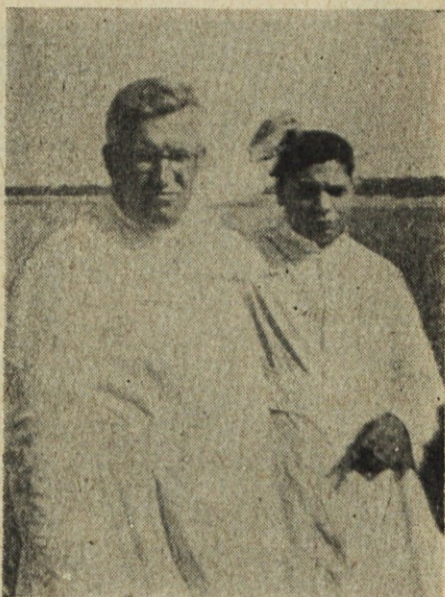
PIŠE P. LOJZE DEMŠAR, S.J.

Ne morem najti primernejšega imena. Toliko skupnega ima s slavnim Martinom Krpanom z Vrha pri sv. Trojici, da ga ne morem drugače imenovati. Velik je kot Martin Krpan — vsaj dva metra!, — težak kot slovenski junak, čez 140 kilogramov so mu zadnjič stehali, pa upa, da jih bo pod svoj tropski klobuk spravil še kakih deset in več... Kot Krpan na Dunaju, bi tudi naš bengalski Martin pospravil pol pečenega teleta, če bi mu ga kdo dal! Tudi on je od Sv. Trojice doma, tam od Velike Ligojne; močan pa tako, da bi lahko ne samo svojo kobilico (tako pravimo tukaj triciklju), marveč cel kamion prestaval s ceste, če bi bilo treba. Razlika med njim in vrhniškim Krpanom je samo v tem, da naš Krpan ne kontrabanti soli iz Trsta na Dunaj, marveč se s svojo "kobilico" vozi po svojem velikem misijonu na jugu našega kalkutskega velemesta. Zraven pa seje seme božje besede po širnih bengalskih planjavah.

Kot sem rekel, lahko bi z eno roko prijel in ustavil kamion. Pred leti je tudi to storil. Jezdil je svoj "tricikelj" po cesarski cesti proti velemestu. Cesta je bila prazna in "kobilica" — je kot blisk šla skozi vasi in čez široka polja. Kar se znajde pred ostrim ovinkom. Krpan gre okrog hiše, ki je na ovinku, dobro okrenjen na desno, da ga ne vrže s sedla, pa se ti z druge plati prikaže obložen kamion, tudi v precejšnji brzini: kdo bo urnejši? Oba sta pritisnila v zavoro — pa ni pomagalo: preblizu sta si bila. Bicikelj kar naravnost med prednja avtomobilská kolesa, jezdec s te trikolesne "kobilice" pa zleti v širokem loku daleč čez avtomobil v travo na drugi strani... Tudi kamion se je ustavil. Voz-

nik je brž priskočil, da bi pobral vsaj Krpanove kosti, kajti bil je prepričan, da njega samega ne bo več ujel pri življenju... A kakšno čudo: naš Krpan sedi lepo v travi ob avtomobilu, debelo gleda, premakniti se ne upa... počasi iztegne svoje kosti in se dvigne. Vse je dobro, polomljeno ni nič. Le opraskal se je, ko je padel v travo. Pobere svojo "kobilico", ki leži pred kamionom: prvo kolo je nekoliko zvito, druge škode ni. Brž so vaščani ob njem — kar cela vas! Debelo se čudijo, kako da se misijonarju ni nič zgodilo. In ugibajo, da so morali prav gotovo priti štirje precej krepki angeli, ki so ga dvignili z biciklja in čez avto položili v travo. Potem je naš Krpan stopil do bližnje

Misijonar Sedej z gener. vikarjem
Msgr. Barber.

kovačnice, naravnal kolo, pa spet: hajdi na kobilico! In je še dosti naglo prišel v Kalkuto kakih 40 km. daleč. Prav tistega dne sem naletel nanj v našem zavodu: Videl sem, da ima roko opraskano. Na moje začudenje je odgovoril, da je ustavil drveči — kamion...

Res, to se lahko nameri samo našemu slovenskemu Krpanu v Bengali, ki je tu misijonar in so ga krstili za Viktorja in se piše — Sedej!

Že dolga leta pase ovce in kozle božje po bengalskih poljanah. Strašansko pametna glava je, prav kot njegov rojak Krpan. Pred dvajsetimi leti je na morapajski misijonski postaji, kjer za misijonarje ni bilo ravno preveč prostora, kar na strehi pozidal še drugo nadstropje: zidovi so bili iz azbesta, streha tudi, pa je vse krepko povezal z žico na ozidje stare hiše... Vsi so mu prerokovali, da

bodo prvi jesenski viharji vse skupaj odnesli v bližnji ribnik. Viktor pa je samo kimal in si mislil: "Bomo videli..." Dvajset let je že mimo od takrat, sto in sto viharjev je že zbesnelo čez tisto z žico povezano nadstropje, a viharji so šli mimo, stavba na strehi pa še vedno stoji. In naš p. Viktor se smeje, smeje... Prav gotovo ima v glavi nekaj tiste soli, ki jo je kontrabantil njegov rojak Martin Krpan!

Pred tremi leti so ga poslali na zapuščeno misijonsko postajo, ki je bila že lep čas brez misijonarja. Ljudje so imeli tam mašo samo enkrat vsak mesec in misijonar je moral z najbližje postaje ure in ure bicikljirati po vročem soncu ali pa bresti čez poplavljenja polja, preden je prišel tja. Dobro se še spominjam, kako sem sam ob neki takšni priložnosti nosil s seboj dvajset kilogramov raz-

"Drugo nadstropje" na hiši v Morapaju, ki ga je postavil p. Sedej in še danes — po 20 letih — stoji.

ne šare, da bi za silo popravil staro hišo: devet ur sem se potil po bengalski vročini, da sem zvečer na smrt utrujen padel v vas... Drugič spet sem dolgih šest ur bredel po vodi in spolzkem blatu čez poplavljeni riževe polja: v eni roki bambusovo palico, v drugi pa nahrbtnik, da bi se mašna obleka ne zmočila. Edini kaži-pot so mi bile visoke palme. Odkar pa je naš Krpan p. Sedej tam, se je vse spremenilo. Prva skrb mu je bila, da Bogu postavi dostojno hišo; potem pa tudi sebi dostojno bajtico. Kar sam je bil inženir, polir in zidar. Nekaj vaških mojstrov mu je bilo v pomoč, pa je pozidal čudovito lep božji hram na bengalskih poljanah!

Lepega decemberskega večera me je povabil naš generalni vikar, msgr. Barber:

“Pojdite z menoj jutri v Bodipur!” To je misijon p. Sedeja. “Vi veste za pot in kraj dobro poznate...”

Zgodaj zjutraj sva maševala, potem pa na bicikljih skozi zaspano mesto. Vse je še spalo, le zdaj pa zdaj je mimo naju švignil avtomobil ali pa naju je začudeno gledal zgodnji potnik, ki je hitel na vlak. Velike palače in nizke kočice so se mešale ob cesti: koliko sreče in koliko bede zakrivajo ti krovi! Sama sva. Vele-mestno rano jutro ima nek poseben čar.

Ob cesti stoji katoliška cerkva. Večna lučka sije rdeče skozi okna. Tu stanuje mestni čuvar, ki vodi vse korake v tej indijski zmešnjavi; vsi ti ljudje Mu bodo morali nekoč dati odgovor. A kako malo od njih Ga pozna!

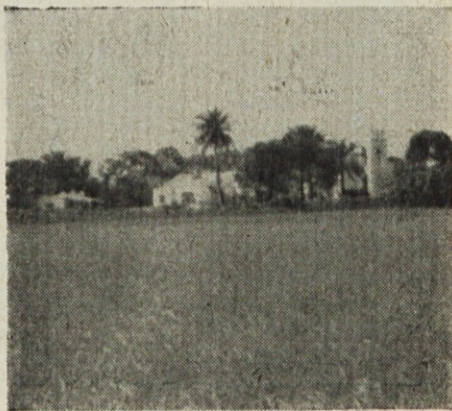
Prišla sva do avtobusa. Biciklje nama brž vržejo na streho. Midva se udobno razloži ob oknu. Vasice ob progi se počasi bude. Ljudje sede pred hišami in si s tenko vejico svetega drevesa perejo zobe; drugi se kopljejo v ribniku; starec napol v vodi dviga sklenjene roke proti vzhodu, potem se potopi, obliva se čez

Visoke palme — edini kaži-pot v ravnini.

glavo in spet sklence roke v pozdrav soncu. Ko avtobus švigne mimo templja, hindujski potniki iztegnejo roke v pozdrav in se globoko priklonijo... Kako malo naših ljudi se spomni svojega resničnega Boga, kadar grede mimo cerkve!

Pogled na Sedejev misijon sredi polja.

Tu Bodipurska "katedrala", ki jo je večinoma z lastnimi rokami zgradil p. Sedej

Spodaj: Notranjost Sedejeve misijonske cerkve. Še marsikaj manjka v njej. A pomeni lep uspeh osamljenega delavca v Gospodovem vinogradu.

Drevimo čez visok most. Čudovit panorama se nam odpre: široko Gangesovo ustje, ki se tu izliva v morje. V Diamond Harbourju smo. Vozilo obstoji. Za nekaj minut se mudimo ob reki Gangesu, ki jo tukaj imenujejo Hugli. Tu plovejo čezoceanski parniki v Kalkuto, pa tovarne ladje, ki vozijo hrano in stroje.

Ladja za ladjo se počasi premika po blatni reki. Oprezno se krečejo med sipinami pod vodo: če nasedejo, so izgubljene, ker jih pesek počasi vsrka. Pred leti je osem tisoč tonski japonski parnik izginil v tistem peščenem grobu. Komaj so še utegnili preložiti nekaj tovora na pomožne ladje... Obala je zavarovana z visokimi nasipi, da morje ne vdira v notranjost: polja so namreč tu mnogokrat pod morsko gladino.

Presedla sva na drug avtobus. Zdaj se vozimo ob veletoku: ob naju sama riževa polja; kamor seže oko — sam riž, njiva za njivo, vse poplavljeno: riž mora namreč biti v vodi, kadar

Cela vas se je zbrala...

zori. Prava nesreča, če ni dežja ob določenem času; sadike se posuše; če pa je dežja preveč, zgornjé v vodi. Tu imamo eno samo žetev: če ta propade, je v deželi lakota. Cesta se vleče po visokem nasipu ob reki. Kadar je vetrovno, z bicikljem skoraj ne moreš naprej. Ko sem bil še v Morapaju, sem moral nekoč tu s kolesa in ga potiskati pred seboj: veter je bil prehud.

Niščindopur. Zadnja postaja. Stopiva iz avtobusa, pa nama že stiska roko p. Sedej, naš indijski Martin Krpan. Zajašemo spet kolo in se potiskamo po razoranem nasipu čez polje. Asfalta je konec. Večkrat moramo s kolesa; prestavljamo ga zares kot Krpan svojo kobilico: pot je namreč nekajkrat presekana, da se voda s polja lahko odteče. Dolgi riževi klasi se majejo v jutranji sapi. Ob vsakem utripu vetra vzvalovi vsa širjava. V daljavi se nakazujejo nizke hiše, zasenčene z visokimi palmovci; vse drugo je samo polje — žitnica Bengalije. Dolgo uro in čez se že vozimo po tej pokrajini.

Od daleč se svetlika nekaj belega. Bodipur je, vasica, kjer stoluje naš Martin Krpan. Cela vas je zakrita s košatimi palmovci, le nova cerkva se nakazuje izza vejevja. Še nekaj trenutkov, pa smo pred bodipursko "katedralo", ki jo je sezidal p. Sedej. Čudovito lepa stavba sredi riževih polj. Še velemesto bi bilo ponosno na takšno cerkev. Spredaj je visok zvonik — za zdaj je še brez zvonov, na vrhu visok križ, ki na daleč oznanja, da je tu svetišče božje. Skozi široka vrata stopimo v notranjost. Lepo barvana okna stvarjajo vtis zbranosti celotni stavbi. Na desni je oltar sv. Jožefa, na levi Marijin oltar z lepo soho. Nad glavnim oltarjem je velik kip Srca Jezusovega; ob oltarju rdeča luč — Zveličar stanuje tu. Daleč doli na jug ni nobene cerkve, na severu pa prva šole 40 km daleč v Morapaju.

"Čast, komur čast!" tako sva z gospodom generalnim vikarjem pohvalila gradbenika, Martina Krpana iz Velike Ligojne. Čudovito lepa cerkev, dostojno bivališče Bogu. In postavil

Župnišče in kraj bodoče hiše za sestre v Bodipurju.

jo je Slovenec. Niso mu zaman ubijali učenosti v glavo profesorji v Skofovih zavodih!

Dolga pot naju je utrudila. Z veseljem sva se odzvala povabilu h kosilu. "Gostija" naju je čakala v prijetni hišici, ki jo je p. Viktor pozidal za duhovnika. Za zdaj še sam tu stanuje; pa verjetno ne bo več dolgo tu. Bengalija takšnih mož, kot je on, vneto potrebuje.

Pozneje smo šli gledat njegovo polje. Kupil si ga je, da z njim vzdržuje misijon. Širi se prostrano obreki: klasi se priklanjajo, bogati so rižnega zrnja; še kak mesec, pa bo žetev v deželi. Ljudje bodo spet lahko mirno gledali v bodočnost.

Cela vas se je zbrala, ko smo se vrnili. Ljudje so se zgrnili krog nas in nas ovenčali z dišečimi vencami, kot je tu v navadi. Potem so vsi poklekili, da jim je generalni vikar podelil blagoslov.

Ob misijonski hiši nam je p. Sedej pokazal velik prostor, ki ga je namenil za bodoči samostan misijonskih sester domačink. Dobro ve, kot mi vsi vemo, da brez sestrške pomoči pravo misijonsko delo nikoli ne bo uspelo. Sestre imajo povsod dostop, saj so hčere domače grude; ljudje jim zaupajo: zdravnice so, učiteljice, svetovalke; domače družine so jih dale Bogu, da jih vodijo k Njemu.

Še kratek pozdrav v cerkvi, slovo od Martina Krpana, pa sva z generalnim vikarjem spet na biciklju. In spet rineva skoz riževa polja. Sonce je tonilo v rdeči luči; riževci so žareli kot v ognju...

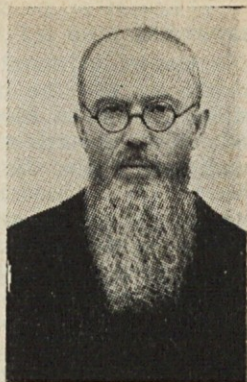
Čez dve uri naju je spet objelo vlemesto: prah, šum, krik, tramvaji, avtomobili... slednjič sva se le znašla v našem zavodu. Srečna ob spominu, da sva obiskala novo cerkev sredi riževih polj, ki jo je postavil p. Viktor Sedej, Martin Krpan z Velike Ligojne pri Sv. Trojici.

Božja žetev zori... Bog daj veliko delavcev, da jo bodo poželi!

MAKSIMILIJAN KOLBE

NORČEK NAŠE LJUBE GOSPE

Priredil RUDA JURČEC

II.

Vsak kraj ima svoje čudake, svoje posebneže. Navažno : iso ti ljudje nič posebnega, radi so prikriti in niso bučni v svojih nastopih. Imajo poseben dar, da znajo brati ljudem iz srca, kaj jih teži, in skušajo potem pomagati, ako morejo.

Pabianice so imele nekaj takih ljudi. Še bolj so bili pomembni, ako so bili učeni; obiskovali so šole v Varšavi ali čelo Kijevu, v tujino ni mogel skoraj nobeden. Vračali so se v kraje na podeželju in bili zdravniki, lekarnarji, učitelji, poštarji in davkarji. Ljudem so pomagali, kolikor so mogli, in ljudje so jim bili hvaležni s tem, da so jih spoštovali in se držali njihovih nasvetov.

Kakor povsod tako je tudi v Pabianicah skrb za narodno in domorodno stvar padla na njihova ramena. Bila jih je le peščica, a zato so vse opravljali s tem večjo vestnostjo in zvestobo. Poljska je ječala pod rusko okupacijo, šola je bila draga in le malokomu dostopna. Zatočišče Poljakov je bila cerkev. Kdor je skrbel za poljsko stvar, se je pri tem rad naslonil na podporo cerkve in k temu navajal tudi sorojake.

Na trgu je bila lekarna in v njej mož, ki je bil vedno sam zase, a je budno spremljal vse, kar se je dogajalo v naselju in okolici. V lekarni ni bilo kaj preveč dela, ljudje so bili zdravi kot dren. Kdor pa je bil bolan, je večinoma s težavo plačeval za zdravila, ako je sploh kaj plačal. Nazadnje je lekarnar živel prav tako revno kot vsi krajani in pogosto še celo slabše. Njegova lekarna je bila na najlepšem trgu naselja in kadar se je kdo ozrl na veliki izložbi, je za njima mogel opaziti dolgo, suho postavo lekarnarja, ki je bral časopise — poljske liste in revije. Mnogi so vedeli, da je že zdavnaj vse prebral; bil je ob oknu z listom v roki, da ne bi ljudje mislili, kako jih opazuje in zasleduje s svojimi pogledi. Bil je med redkimi, ki je znal dobro latinsko, in zato je za domačim župnikom prišel na lestvici veljakov na drugo mesto. Poleg župnika je bil on tisti, ki je med mladino ugotavljal, kdo bi mogel v latinske šole.

Nekega dne je Rajmund vstopil v lekarno, kamor ga je poslala mati. Bila je ravno pri sosedu, ki je zbolela. Ni bila samo na obisku, o njej so govorili, da se razume na zdravila, in svojemu sinu Rajmundu je naročila, da naj pohiti v lekarno in prinese zdravila z latinskim imenom. Rajmund je prihitel ves zasopel v lekarno in zdrdral latinsko ime. Lekarnar se je začudil, kako je mogel fant pravilno spregovoriti, in ga vprašal:

“Kje si se pa naučil pravilno latinsko izgovarjati. Kako si si mogel zapomniti tako težki latinski izraz?”

Ko je Rajmund hitel v lekarno, je dobro vedel, da latinščine ne zna in da mu tudi ne bo nikdar potrebna. Njegov starejši brat France je že odšel v latinske šole in skromni dom nikdar ne bi zmogel stroškov, da bi šel še drugi otrok v mesto in v šole. Mati in oče sta ga že uporabljala za različne naloge, da bi sprevidela, kakšna obrt bi mu najbolj odgovarjala. Ko je France odšel z doma, je moral Rajmund skrbeti za dom, ker sta starša bila preveč zaposlena s tkanjem. Večkrat je moral mater nadomestiti celo v kuhinji, in ko se je mati vračala z opravkov, je pogosto znal preseñetiti vse z novo vrsto jedila, ki ga je skuhal. In jed ni bila neokusna. Ko je mati odprla majhno trgovino, kjer je prodajala drobnarijo, je moral Rajmund biti še bolj vprežen. Sicer pa je sleherna misel na šolanje že odpadla, dovolj je bilo, da je bil najstarejši v šolah. Na poti v lekarno je Rajmund vedel, da se vriva zelo mnogo ovir na pot, ki mu jo je nakazala Marija, ko mu je pokazala oba venca. Kmalu bo prišla izbira, odločil se bo za obrt. Najbolj nadarjen je bil za računanje in v materini trgovini se je že dobro izkazal. Na srečanje z Marijo pa je mislil še kar naprej. Vendar ni videl, kako se bo okrenilo. Edino, kar je mogel storiti, je bilo, da se je odločil za popolno poslušnost staršem in s tem tudi božji Previdnosti. Mislil je, da tako najlepše sledi naročilu. Vsi tisti, ki jih je Marija izbrala za svoje namene, so bili veliki junaki pokornosti. Ko je razmišljal o vsem tem, je bolj slutil, ko vedel, da se mora držati pravila: “Stori vse, kar ti bodo naročili, ostalo bom jaz storila!”

Ko ga je lekarnar, g. Kotowski, vprašal, kje se je učil latinščine, bi bil lahko odgovoril, da je večkrat pred mamo ponovil težko besedo. Toda v svojem otroškem ponosu je izjavil:

“Naš kaplan gospod Jakowski nas uči latinščine...”

Iz besed je donela precejšnja mera samoljublja. Lekarnar je vesel nadaljeval z vprašanji:

“Lepo — kaj pa, ali boš šel v latinske šole?”

“Ne,” je odgovoril Rajmund. “Moj starejši brat je že v šolah, on bo postal duhovnik. Jaz pa moram ostati doma, da bom pomagal staršem, ki nimajo dovolj denarja, da bi mogli dva študirati.”

Lekarnar je pomislil, pogledal fanta, vseč mu je bil in je rekel:

“Res je škoda, da bi ostal kar doma. Vsak dan prihajaj k meni, jaz te bom učil in ob koncu leta boš že delal izpite s svojim bratom.”

Dobri gospod Kotowski je odločil Rajmundu življenjsko pot. Ni bil Rajmund edini, tudi druge fante je lekarnar že spravil v šole. Bil je pač pravi rodoljub, ki ga je ruska okupacija bolela in se ji je hotel upirati na ta način. Ni znano, kdo so bili njegovi učenci, gotovo pa bi Rajmunda šteli med njegove najpomembnejše.

Rajmund je bil ves iz sebe, vesel, ko se je vrnil domov in brž povedal mami, kaj mu je povedal g. Kotowski. Mama je pozneje rada pripovedovala, kakšen je bil Rajmund ta dan. Iz njegovega obnašanja je mogla opaziti, koliko je moral trpeti, ko je mislil, da zaradi bratovega šolanja sam svoji tihi želji ne bo mogel slediti. Mama je govorila: “Ko je prišel domov, je bil tak, kakor da bi imel peruti. Podrobno mi je vse povedal, kako je bilo v lekarni, kako je kar tako rekel, da se je že učil latinščine pri gospodu kaplanu in da bo lahko delal izpit že z bratom Francetom, ako bo pridno opravljal, kar mu bo naročal lekarnar”.

Dobri g. Kotowski se ni motil. Rajmund se je učil s tolikšno pridnostjo, da je mogel kmalu dohiteti brata Franceta in ob koncu opravil izpite z odličnim uspehom. Ko so starši videli, kako je z njim, so radi utrpeli še več in so Rajmunda poslali v šolo. Šolski tovariši se ga dobro spominjajo in radi pripovedujejo, da je bil zelo nadarjen in se z lahkoto učil. Najljubši predmet je bil zanj matematika in opravljal je računске naloge kar igraje. France in Rajmund sta hodila v srednjo šolo v domačem kraju. Mama je morala še bolj pozorno spremljati delo obeh fantov. Rajmund se je učil prelahko in je imel časa na pretek. Bala se je zanj, da se poleg študija šolskih predmetov ne bi predal nerednemu branju vsega počez in to bi moglo biti zanj kvarno. Zato je morala postati še bolj stroga kot pa je bila poprej. Ko sta fanta opravila naloge, sta morala pomagati pri tkanju ali pa opravljati druga dela v hiši. Nikdar ju ni pustila, da bi bila samo za trenutek brez nalog ali zaposlenosti.

Fanta sta obiskovala srednjo šolo že štiri leta, ko je prišla v Pabianice skupina frančiškanov. Ruske oblasti so delovanje redov zelo ovirale; patri so morali stalno hoditi po deželi in nabirati med drugim tudi podatke o fantih, ki bi čutili v sebi poklic za redovnike. Na Poljskem redovi niso mogli imeti svojih hiš za novice ali bogoslovne zavode. Skrivaj so morali kandidati odhajati v del Poljske, ki ga je imela zasedenega Avstrija. To je bila Galicija. Oblasti potnih listov niso izdajale in če bi vedeli, kam so kandidati mislili iti, bi jih celo zaprle. Čez mejo je bilo treba iti na nezakonit način.

Rajmund in France sta se z navdušenjem prijavila za vstop v frančiškanski red in za odhod čez mejo. Starši niso bili nič proti in oče sam se je ponudil, da bo fanta spremil čez mejo v Krakov. Prehod čez mejo ni bil lahak.

Avstrija je po tretji delitvi Poljske obdržala Galicijo. Glavno kulturno središče te velike poljske pokrajine je bilo mesto Krakov, sveto za vse Poljake, ker je bil v mestu grad Wavel, kjer je bila grobnica poljskih kraljev. V mestu je bilo toliko cerkva, da je veljalo za poljski Rim. Drugo največje mesto Galicije je bilo mesto Lvov v vzhodnem delu dežele. Avstrijska politika je znala izrabljati čustva Poljakov in je vedela, kaj jim pomeni Krakov. Dajala je Poljakom veliko pravic in storila vse, da bi Poljaki, ki so živeli v Avstriji, živeli udobno in prijetno. Krakov je postal važno kulturno in nacionalno središče Poljakov, ki so živeli izven Poljske. Če bi mogla, bi Avstrija storila vse, da bi prestolnica Poljakov postal Krakov in da bi ne bila vodilna Varšava, ki je ječala pod rusko okupacijo. Poljakom v Avstriji bi moralo biti tako lepo, da bi Galicija postala središče, ki bi druge Poljake odvajalo od Rusije in bi gledali v Avstriji svojo rešitev. Pa še v drugem oziru je avstrijska vlada ravnala zadovoljivo s Poljaki. Nemci v Avstriji so bili v sporu z vsemi ostalimi Slovani, ki so tudi živeli v Avstriji, zlasti s Čehi na severu in Slovani na jugu monarhije. Tem Slovanom so jemali pravice in odklanjali njihove zahteve. Radi pa so s polnim prgiščem dajali Poljakom, da bi pred svetom ustvarjali vtis, da niso na Dunaju proti Slovanom. Poljaki so to politiko razumeli in so dolgo vrsto let podpirali dunajsko vlado, četudi je bila naperjena proti Slovanom. Zlasti se je to dogajalo, dokler je bila politika v Galiciji vsa v rokah poljskega plemstva. Poljski plemiči so pogosto bili člani dunajske vlade in celo njeni predsedniki. Poljski politiki so poljski stvari s tem koristili.

Poljaki, ki so iz ruske Poljske bežali v Avstrijo, so se morali bati samo ruskih obmejnih stražnikov. Ko so bili čez, jim avstrijske oblasti niso delale nobenih težav. Te razmere so vplivale tudi na delovanje cerkvenih ustanov. Ker Cerkev ni mogla svobodno vzgajati klera v Varšavi ali ostalih središčih, je mnogo poljskih dijakov moralo v zavode, ki so bili v Galiciji.

Oče se je v Krakovu od obeh sinov poslovil. France in Rajmund sta morala potovati v Lvov sama. Bilo je njuno prvo potovanje z vlakom na precej dolgi poti. Pozneje je Rajmund rad pripovedoval, kako ga je prevzemal preplah, ko je moral biti prvič sam. Sicer je bil z njim tudi brat, vendar se je počutil osamljen. Bilo je to v letu 1907 in je bil star komaj trinajst let.

III.

Krakov je bil duhovno središče Poljske. Bil je v avstrijski Galiciji, ni pa bil glavno mesto dežele. Glavno mesto je bilo mesto Lvov. Če je bil Krakov poljski Rim, tedaj je bil Lvov tudi važno in zanimivo versko središče. V tem delu dežele je živel mnogo Ukrajincev in v Lvovu je imel svoj sedež tudi nadškof in patriarh ukrajinskih katoličanov, ki so pripadali vzhodnemu obredu. Mesto je bilo polno verskih zavodov in poljski katoliški zavodi so vzgajali redovnike in duhovnike, ki so po učni dobi odšli opravljat pastirsko delo ali v tisti del Poljske, ki je bil v Nemčiji, ali pa so šli v kraljevino Poljsko, to je bil del Poljske, ki je bil pod rusko okupacijo. Vsekakor je bil ta največji in je večina odhajala tja — v domovino.

France in Rajmund sta vstopila v noviciat pri minoritih, ki so veja frančiškanskega reda. Red je dobil ravno nove, mlade voditelje in Rajmund se je hitro podal na delo in pripravo poklica. Skupno z bratom sta nadaljevala študij srednje šole. Kakor v Pabianicah, se je tudi v Lvovu najbolj zanimal za matematiko in fiziko. Za te predmete je bil tako navdušen, da je vzbujal pozornost med profesorji in sošolci. Dogodilo se je celo, da je iz matematike in fizike Rajmund stavil vprašanja profesorjem in jih spravljal v zadrego. V fiziki je postal kar iznajditelj. V odmoru in prostem času je sestavljal račune o aparatih, ki bi leteli v vsemirje. Polete med planeti je znal kmalu razlagati in je tudi izračunal, kako bi morali biti izvedeni... Nekega dne je pripovedoval tovarišem, da bi mogel s primernimi sredstvi sestaviti napravo, s katero bi mogel poleteti na luno. Ko mu je zmanjkalo gradiva o tem, je začel sestavljati strateške vojaške račune in delal načrte za obrambo mest in trdnjav. Napravil je obrambni obroč okoli Lvova, ki bi bil po njegovih podatkih nepremagljiv. Izrezljal si je celo "vojsko" figur, ki jih je prestavljal tako, da jih nikdo ne bi mogel zajeti. Ko je prefekt nekega dne nehote podrl igro, ki jo je imel razstavljeno, se je Rajmund zelo razburil in postal ves rdeč v obraz, a se je znal obvladati in ni rekel besede. Bil je star petnajst let, poln načrtov — pa se je premagoval. Rajmund je imel v sebi mnogo nagnjenj, ki so ga nagibala, da bi bil vojak; pri Poljakih je bilo to zelo običajno. Njegov sošolec se je pozneje izrazil: "Ako ne bi bil postal redovnik, bi šel k vojakom in bi postal velik strateg in iznajditelj".

Bližala se je odločitev in v tem, kako jo je Rajmund izpeljal, se je izkazalo, kako prav je imel sošolec. Gojenci so vstopali v svoje šestnajsto leto in morali so povedati vodstvu, ali bodo redovniki, ker se je začela druga doba novicijata. Kdor je dvomil, da bi mogel pravilno slediti klicu, je mogel še izstopiti. Rajmunda je zajela velika kriza: videl je, kako ga vleče k vojakom. Če se odloči za vojaško suknjo, bi moglo biti v skladu s tistim, kar je mislil, da je bilo naročilo od zgoraj. Postal bo vojak in bo "vitez", ki se bo popolnoma posvetil Mariji Kraljici. Mogoče je mislila Marija tako, ko mu je pokazala dva venca, da naj izbere. Poljska zgodovina je polna bojnih pohodov in vojsk, ko se je poljski narod moral braniti. Kot vojak bo branil krščansko Poljsko, Marijino Poljsko. Ko je bil otrok, je bil poln načrtov, kako bo kot vojak zavzel obsežne pokrajine. Zavojevalci morejo biti samo vojaki. Kako bo kot redovnik mogel opraviti kaj takega? Vedno bolj mučno mu je postajalo. Sklenil je iti povedat predstojniku svoje dvome in mu reči, da bo zapustil samostan.

Božja Previdnost je posegla vnovič! Prav v trenutku, ko se je odpravljal k predstojniku, so ga poklicali v govorilnico. Kako se je začudil, ko je tam zagledal svojo mater. Prišla je nenapovedana in mu zelo razburjena povedala veliko novico: njen tretji sin Jože se je za Francetom in Rajmundom odločil, da bo postal duhovnik in bo vstopil v samostan. Starša sta nato sklenila, da bosta storila isto. Zlasti mati je bila vsa srečna, da bo mogla izpolniti svoje mladostne sanje. Oče je že ostal v Krakovu, kjer je vstopil v frančiškanski red, ona pa je prišla v Lvov, da vstopi v samostan benediktink. Vsa družina bi bila v službi pri Bogu...

Rajmund je menil, da ga je zadela strela. Kako bi mogel v tem trenutku iti k predstojniku in mu povedati; kako razložiti materi, da je dvomil o sebi, ko je tako na dlani, da je Previdnost posegla vmes ravno v pravem času. In vendar se je še vrivalo vanj, nekje prikrito in vsiljivo, da mogoče vendarle ni izbran za službo Bogu, za duhovnika. Ali ni ravno ta nenadni obisk poslednja velika skušnjava? Toda oči so se mu brž zalile s solzami veselja. Odločil se je, stekel še tisti hip k predstojniku in mu povedal, da želi ostati in nadaljevati z noviciatom.

Vse življenje se je še spominjal tega dogodka in je o njem rad pripovedoval. Devet let pozneje je o tem pisal v lepem pismu, ko je bil na višjih študijah v Rimu.

Komaj je bila kriza mimo — vsaj Rajmund jo je tako nazival kot krizo svoje duše — se je pojavila druga. Ni se mogel otresti očitkov, da je velik grešnik in da zanj ni rešitve. Vsak hip je hotel vedeti, ali je z njim vse v redu. Spovednik mu je naročil, da se mora tega otresati. Svojemu tovarišu br. Bronislavu, ki je bil z njim v isti celici, je moral sproti vse razložiti, br. Bronislavu pa je vodja noviciata naročil, kako mu mora takoj razblinjovati vse pomisleke. Nekaj dni je bilo zelo hudo: več ko stokrat na dan se je obračal na tovariša in ga prosil pojasnil. Tedne in tedne mu je ta vedno ponavljal isto. — Nekega dne je Rajmund opazil, da očitkov ni več. Bil je ozdravljen. Sam je bil v nadlego okolici, zato je bil pozneje v spovednici v neizčrpno tolažbo in potrpljenje skrupulantom, ki so se k njemu zatekali.

Noviciat se je bližal h koncu, stari Rajmund je bil nadomeščen z novim človekom — nascitur homo novus — rodil se je Maksimilijan. Nikdar ni bilo pojasnjeno, zakaj si je izbral to ime. Gotovo ni bil sam, storil je po nasvetu. Vendar ni nikomur pojasnjeval, zakaj si je izbral to ime.

Svetništvo se ne nauči v knjigah, svetniki rastejo iz vzgledov. Br. Maksimilijan je imel veliko srečo, da je v mladosti spoznal o. Venancija Katarzynieca. Znanstvo je trajalo le malo časa, toda mladi brat je opazoval in si vse dobro zapomnil. V njegovi družbi je bil samo v počitnicah leta 1912, pozneje je o. Venancij odšel v Krakov, vendar ga br. Maksimilijan nikdar več ni pozabil. Dvoje je odlikovalo o. Venancija: izredno strogo izvajanje redovnih pravil in globoka ponižnost, dasi je bil po svojih darovih visoko nad vsemi drugimi. Za srečanje pozneje ni bilo več prilike, ker je o. Venancij umrl zelo mlad.

Časne obljube je br. Maksimilijan položil v letu 1911 in v jeseni 1912 so predstojniki odločili, da mora v Rim, kjer bo na Gregoriani nadaljeval študije. Tovariši, ki jih je doletela ta izbira, so bili vsi navdušeni, le br. Maksimilijan ni vedel, ali naj sprejme ali naj odkloni. Ali je res božja volja, da gre v Rim? Še isti dan je šel k predstojniku in ga prošil, da naj ga črta s spiska, ker meni, da ne zasluži tega odlikovanja. Čez noč so ga spet napadli dvomi: ali je storil prav? Zjutraj je bil že pri predstojniku in ga prošil, da naj ga spet vključi v spisek.

Po njegovi smrti so odkrili razlog za njegovo oklevanje. Med pismi, ki jih je pisal materi, je navajal, da so mu pred odhodom v Rim pravili, kakšne nevarnosti so v velikem mestu. Nekdo mu je očrnil Italijanke, češ da nagovarjajo na cesti celo duhovnike. Kako so se motili tisti, ki so slabo mislili o Rimljankah. V pismu pravi materi, da ni bilo na vsem nič resnice. Sicer pa hodijo kleriki na univerzo vedno v skupinah. (Sledi.)

V SENCI KATEDRALE

(Svetniškemu škofu F. Baragi)

Pokojno spiš zdaj v senci katedrale,
viharji še kanadski tod divjajo,
v nočeh volkovi beli se hahljajo,
a ni sani, ki bi čez led drčale...

In ni več usten, ki bi zmrzovale,
ob Jezerih že dolgo Trains drdrajo,
že hišce Tvoji Očipve imajo,
hoteli so, kjer prej so koče stale.

Čez mnogokaj so zdrknili tod časi.
A Ottawa in Očipve možje
iz Tvojih knjig še vedno se uče.

Ob nočnih ognjih molijo počasi
k Očetu, da Te z gloriojo okrasi.
Pri tem oči se hladne jim skale...

NAŠI BODOČI MISIJONARJI

Otroški prizorček. Spisala Darina Kone, usmiljenka (l. 1944). Prirejeno.

OSEBE:

Rozmanov Janezek
Mežnarjev Jožko
Mlinarjev Andrejček
Kramerjev Jurček
Veselov Nande
Gospod kaplan

(Nedelja popoldne v Slovenski vasi v Lanusu.)

Prvi prizor.

JANEZEK. Fantje, kam pa danes? Juhuhu, nedelja v počitnicah! Učenja ni, Vrta ni, in nauk je že minil. Juhuhu!

ANDREJČEK. Jaz imam ogrlice, pojdimo malo po vasi, saj bomo tudi mi kmalu veliki fantje.

NANDE. Ej, bomo še čakali, da odteče mnogo vode proti morju!

JURČEK (*nagajivo*). Seveda, odkar si se šel po mestu potepat.

ANDREJČEK. Glej ga modrijana! — Pa počakamo, da odteče, nič zato, saj na široko teče, ali ne fantje? Kaj pa, če bi šli malo telovadit? Ste za to?

JOŽKO. Jaz ne smem od doma, v nedeljo popoldne me mama nikamor ne pusti.

JOŽEK. Le čakaj, Jurček, saj jazi tudi o tebi dosti vem, ko si šel brez dovoljenja v kino.

JANEZEK. Oho, tako se pa ne gremo! Vse igre so dovoljene, samo kreganje ne. Ali smo to fantje iz Marijinega vrta, a? Take scrkljane in sitne mevže! Torej, kaj se bomo danes igrali?

NANDE. Razbojnike in orožnike! Jaz bom hudogledi Pepe.

ANDREJČEK. Uh, ta igra ni za nedeljo.

JURČEK. Pa se pojdimo strica Pavliha; jaz bom Pavlihov kuža.

ANDREJČEK. Pri Pavlihu potrebujemo mamo in gluho trgovko, kdo ju bo igral? Jaz že ne!

VSI PO VRSTI. Jaz tudi ne!

JOŽEK. Veste kaj, fantje, pojdimo se igrat misijonarje v Indiji.

ANDREJČEK. Kako se pa to igra?

JOŽEK. Tako, čisto po vrsti. Poslušajte! Najprej sexto grado (ljudska šola), potem v gimnazijo, nato v semenišče, potem je nova maša.

JURČEK. Jaz bom streljal na novi maši. Pumf!

JOŽEK. Bodi no tiho, da povem. Torej potem bo nova maša, in po novi maši se misijonar od vseh poslovi in morajo vsi jokati in vsak mu mora kaj dati za spomin.

JURČEK. Ali za zmeraj?

JANEZEK. Tepček, v igri samo za zdaj, kadar pa bo zares, pa za zmeraj.

JOŽEK. Že spet me motite! Potem se pa misijonar pelje najprej z vlakom.

ANDREJČEK. Jaz bom revizor.

JOŽEK. Potem z ladjo skozi Rdeče morje.

JURČEK. Jaz bom kapitan Grant.

JOŽEK. Potem pa z aeroplanom v Indijo!

NANDE. Jaz bom pilot. Hu, to bom vozil kakor Sputnik.

JANEZEK. Na, vse službe že imamo, misijonarja pa še ne.

JOŽEK. Pa bodi ti, Janezek, ko greš v Baragovo misijonišče.

JANEZEK. Ampak sam ne, moram imeti še tovariša, da ne bom pozabil slovensko govoriti in da bom sploh bolj brez skrbi, če me napade kakšna kača ali pa slon.

JOŽEK. No, bom pa jaz tvoj sobrat. Alo, zdaj pa začnimo, če ne, bo prej večer.

ANDREJČEK. Ali čisto od začetka? To bo predolgo. Začnimo kaz z novo mašo. Namesto zvonov bodo orglice. Že pritrkava. (*Sede in zložne prijetno igrati, drugi dečki postavljajo mlaže, nato pripravljajo oltar in se postavijo v procesijo. Vsi so zelo živahni. Medtem vstopi gospod kaplan in jih z zanimanjem opazuje.*)

Drugi prizor.

GOSPOD KAPLAN.

JANEZEK. Jej, gospod kaplan! (*sname čepico*). Hvaljen Jezus!

JURČEK. Oh, kar naprej se dajmo, da bom jaz revizor.

JOŽEK. Hvaljen Jezus, ali se greste še vi z nami igrat?

ŠE DRUGI. Hvaljen Jezus!

G. KAPLAN. Na veke. Bog vas živi, moji fantje! Kaj se pa tako navdušeno igrate?

VEČ DEČKOV. Misijonarje v Indiji.

JURČEK. Ampak zdaj še nismo tja prišli. Ravno prav ste prišli k odhodu, da boste še lahko kupili karto. Jaz sem revizor. (*Vsi se smejejo.*)

G. KAPLAN. Kaj naj pa jaz igram?

ANDREJČEK. Imamo že dva misijonarja.

G. KAPLAN. Že dva?! To je pa res kar rekord. No, naj bom pa jaz tretji, me hočete?

JURČEK. Že, ampak, kaj bodo pa doma rekli, če vas v nedeljo ne bo več? Kdo bo pa vodil Marijin vrtec in v šoli učil?

G. KAPLAN. Torej ostanem zaenkrat še doma in bom doma misijonaril. Vi, moji mali misijonarji, mi boste pa pomagali, kajne?

VSI. O, bomo, bomo, kako pa?

G. KAPLAN. Sedimo tukaj in se pomenimo, kako in kaj. Toda, da ne pozabim: Kje je Jurček-revizor?

JURČEK. Tukaj, gospod kaplan.

G. KAPLAN. Na, škričelj čokoladnih in jih razdeli med svoje tovariše, preden greste na daljno pot. Medtem ee pa še kaj modrega pomenimo.

JURČEK. Bog plačaj, gospod kaplan! Ste jih dobili iz Ljubljane? Najprej vsak samo enega za poskušnjo. Izvolite! (*Ponudi sladkorčke, dečki posedejo okrog g. kaplana.*)

G. KAPLAN. Torej misijonarje se igrate; ali pa veste, fantje moji, kaj se pravi, biti misijonar?

JANEZEK. To se pravi, biti gospod kaplan med Kitajci, Japonci, Indijci in Culukafri v Afriki.

G. KAPLAN. Že dobro, toda kakšen naj bo ta gospod kaplan, da ga bodo pogani kaj ubogali?

ANDREJČEK. Prijazen in dober, ne preveč hud, da mu ne bodo ušli. In rad jih mora imeti in jim večkrat kaj dati in z njimi hoditi na lov.

G. KAPLAN. Kaj mislite, fantiči moji, ali je lahko vedno ljubiti zamorce? Ali se je lahko naučiti tujega, neznanega jezika?

JOŽEK. O, to mora biti zelo težko, saj je že Confiteor težak za naučiti.

G. KAPLAN. Kakšen mora biti torej misijonar, kaj mora imeti, da bo premagal te in druge težave misijonskega poklica?

JANEZEK. Jaz mislim, g. kaplan, da mora prav zelo rad imeti ljubega Boga in zaradi njega vse poganske duše, ki jih je tudi Bog ustvaril in je Jezus zanje trpel.

G. KAPLAN. Dobro, odlično si povedal, Janezek. Pa rešimo še eno vprašanje! Kdaj si bo pa misijonar pridobil to ljubezen do Boga in do ubogih poganov?

JURČEK. O, to mu pa kar ljubi Bog da, kar zastonj!

G. KAPLAN. No, ta je pa čisto Jurčkova! Ti, Andrejček, ali si ti tudi kar tako od zmeraj znal na orglice?

ANDREJČEK. O ne, naš Nace me je naučil in potem sem se še sam mnogo učil.

G. KAPLAN. Vidite, fantiči moji, tako je. Ljubi Bog da milosti, a to ni dovolj in ni vse, treba je z milostjo tudi sodelovati, se mnogo truditi in delati. Že v zgodnjih mladostnih letih se je treba učiti in biti pošten in priden. In potem vedno več, vedno več: Že v mladosti mora bodoči misijonar razveseljevati Boga s tem, da mu pridobiva duše.

JURČEK. Kako se pa to naredi, gospod kaplan?

G. KAPLAN. Z molitvijo, z besedo in z zgledom. (Pa o tem se bomo še mnogo pogovarjali pri sestankih Marijinega vrtca. Tudi med otroki je še mnogo dušic, ki tavajo daleč od Boga in čakajo na male misijonarje, ki naj jih spet privedejo k Bogu.)

JOŽEK. Ali je tudi pri nas kak tak otrok še?

JURČEK. Če je kdo, jaz ga bom takoj sprebrnil, boste videli, g. kaplan.

NANDE. O seveda, saj nisi bil ti izbran za misijonarja, ti si samo revizor, da veš.

G. KAPLAN. Za misijonsko delo, fantiči moji, ste poklicani prav vsi. Bolj ko ima kdo rad ljubega Boga, več dušic mu bo pripeljal, večim bo pomagal s svojo molitvijo in dobrim delom.

JANEZEK. Fantje, jaz sem za to, da kar zdaj doma začnemo delati — kot mali misijonarji naše vasi.

G. KAPLAN. Vesel sem vas, fantiči, in vesel vas je ljubi Bog. Pomagal vam bom in vi boste pomagali meni. Začnemo pa takoj danes. Ali poznate ona dva, ki sta prišla šele pred nedavnim iz Slovenije? Dečku je ime Marijan in je vaše starosti, deklica je pa Saška in je manjša od bratca.

VSI. O, poznamo, saj smo se že skupaj igrali!

G. KAPLAN. Torej dobro. Vidite fantiči, to sta že kakor dva mala pogančka, ki niti v nedeljo ne prideta k sveti maši. Žalostno je, da tudi njihovi starši ne gredo. Kaj, ko bi vi, ki se skupaj igrate, sprebrnili dečka in mu povedali kaj lepega o Jezuščku ter ga pripeljali v nedeljo v cerkev? To bi bilo že nekako misijonsko delo.

DEČKI (*ploskajo, z vsem navdušenjem*). Jaz ga bom, jaz ga bom!

JANEZEK. Kajne, tako: Z Marjanom bomo lepo prijazni. Z njim se bomo igrali, in ko bomo šli z njim skupaj domov, pojdemo mimogrede malo v kapelo in on z nami. In potem ga bomo lepo povabili s seboj tudi v nedeljo k sveti maši in pridigi.

G. KAPLAN. Da, tako, moji mali misijonarji, in daj Bog, da bi bil kdo med vami izvoljen tudi za resničnega blagovestnika Gospodovega v deželi poganskih narodov. — Noči se že, oditi bo treba; kar skupaj pojdimo domov.

ANDREJČEK. Prej še eno zapojmo, jaz bom pa zaigral!

G. KAPLAN. No, pa dajmo!

DEČKI (*vstanejo in se uvrste, nato zapoje po napevu: Mi smo vojaki, korenjaki!*).

Mi smo bodoči misijonarji,
čez morje pojde naša pot;
tja na Kitajsko, v Afriko, Japonsko,
tja v širni svet poganski zmot.

Veliki bomo misijonarji
Slovcem v diko in pa v čast,
zato le dobro nas pogledjte,
da boste vsi poznali nas!

G. KAPLAN. Živeli, naši fantje, živeli, naši bodoči misijonarji!

(*Zapojmo še enkrat prvo kitico in med petjem odkorakajo. Zastor pade.*)

KONEC.

Na pikniku v misijonu s. Terezije Medvešček v Assamu; ko je bilo treba prebresti reko, so dobra dekleta niso sestro kar prenesle preko vode...

IZ KASIJSKIH HRIBOV

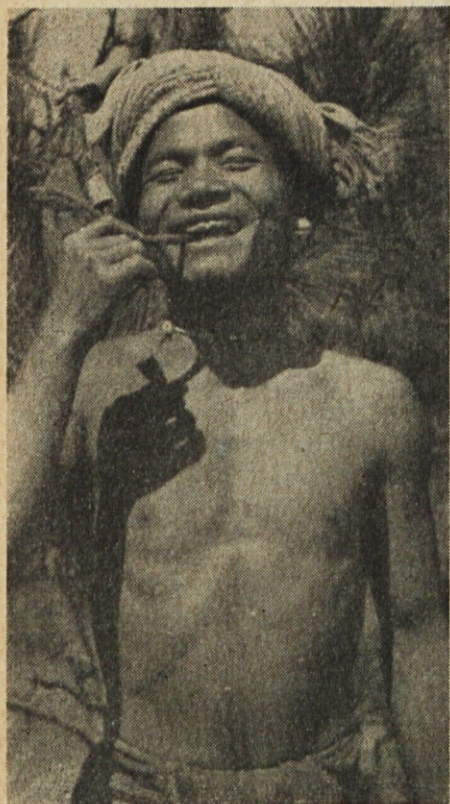
Kasijci so žilavo hribovsko pleme, pa vendar krotki in prijazni ljudje. Tujec lahko brez skrbi, bodisi ponoči, bodisi podnevi, potuje iz vasi do vasi, tudi po osamljenih gorskih stezah. To velja za tujce, pa ne za Kasijce same. Ti se samote ogibljejo. Ob mraku se skrbno zaprejo v svoje hiše in koče. Če pa vsekakor morajo potovati ponoči, se jih zbere več skupaj. Opremijo se s posebnimi bakljami. So to bambusove palice, ki so od člena do člena votle. V skrajni člen nalijejo petrolej, odprtino pa zamašijo s cunjjo. Ta prav dobro gori, dokler je prepojena z oljem. Ko pa začne ugašati, palico za hip obrnejo navzdol, da se cunjja zopet namoči z oljem, in baklja nanovo vzplamti. Zakaj se Kasijci bojijo samote in teme? Temu je kriva neka starodavna bajka.

Ne daleč od velikega slapa, ki se mu pravi No ka Likai, se nahaja podzemna votlina Podamalai. V tej votlini je nekoč bivala velikanska kača "u thlen", ki se je hranila z mesom in krvjo ljudi in živali. Tam mimo je vodila v važni trg edina gorska pot. Kadarkoli se je pojavila na poti skupina ljudi ali čreda živine, jih je pošast polovico zadavila, druga polovica pa je lahko nemoteno nadaljevala svojo pot. Ljudje so kmalu uvideli, da tako ne bo moglo iti naprej! Trgovanju se niso hoteli odreči, življenju in živini še manj. Kasijci so se zato sešli z ljudmi iz dolin, s katerimi so trgovali, na veliko zborovanje ter na dolgo in široko razpravljali, kako naj bi si zavarovali življenje in čredo. Slednjič se je dvignil vrli mladenič Sujdnoh in je ob-

ljubil, da se bo sam spustil v boj s pošastjo. Zbral je veliko čredo koz, prašičev in goved in jo pognal proti votlini. Kača se je začela mastiti z obilnim plenom. Po tako sijajnem obedu se je z mladeničem sprijaznila in mu ni nič hudega storila. Ko se je čez nekaj dni povrnil z zadostno čredo k votlini, je prinesel s seboj tudi žareč kos železa. Z dolgimi kleščami ga je pomolil kači. Ta se je nadejala slastnega grižljaja ter je vroče železo pogoltnila. Po krčevitem zvižanju se je razpočila. Kasijci in dolinci so se spet zbrali na posvetovanje. Prišli so do zaključka, da morajo pojesti vso kačo do zadnjega koščka. Ker je bilo dolincev več, so le-ti svojo polovico brez težave pospravili. Kasijcem pa je ostal majhen del. Izročila se ne strinjajo, kdo naj bi bil temu kriv. Iz preostalega dela se je zopet razvila kača v svoji prejšnji mari in od tedaj naprej imela na pike le Kasijce. Zapustila je brlog in se naselila zdaj v to zdaj v ono kočo. Za kri in meso živali ni več marala. Hotela je topla človeško kri. Zdaj in zdaj je terjala od svojih gostov eno, dve, tri ali več žrtev. Če so ji ljudje ugodili, je prišla nadnje sreča, bogastvo in blagostanje, če ne pa razne bolezni, nesreče in tudi smrt. Tako se je začel lov na ljudi. Nihče namreč ni hotel dati lastne krvi. Do tu bajka in od tod naprej žalostna zgodovina z žalostnimi dejstvi. Vse do naših dni so se po raznih krajih Kasijske dežele ohranile družine, ki častijo "thlena". Le-ta se sedaj skriva pri njih ne več v obliki kače, ampak v obliki mačka, kokoši ali celo navadnega kamna. To vsaj si v svojem

Veseli domačini iz gorskih krajev.

praznoverju domišljajo. Kar je pa še bolj strašno, je to, da se ti častilci "thlena", to je, hudobca samega, tu in tam na skrivnosten način čutijo navdihnjene, da posrbe za določeno število žrtev, včasih odraslih ljudi, navadno pa dečkov in deklic. Taki primeri niso pogosti, resnični pa so. Vse doslej ljudje o tem niso radi govorili. Nič jih ni mikalo, da bi zločince razkrinkali in jih prijaviли oblastem. Strašno se namreč bojijo zaroka. Pravijo namreč, da je dosti, da pride v roke užaljenega častilca "thlena" las ali košček obleke, ki pripada osovraženemu človeku, pa je nesreča pred durmi. V teh dneh se je pa zgodilo nekaj, česar Kasijci zlepa ne pomnijo. Ob belem dnevu se je na cesti Šilonga samega ustavil avto. Iz njega je izstopilo nekaj ljudi ter pograbilo malega fanta, ki je brezskrbno stopal po cesti. Potisnili so ga v avto in mu zamašili usta ter ga za silo zvezali. V istem avtu so imeli že dve žrtvi. Omenjeni fant si je pa le lahko razvezal roke in se pognal ven iz avtomobila na nekem ostrem ovinku prav pred ozkim mostom. Pri padcu se je pošteno potolkel, a se je rešil smrti. Le-ta je spravil na sled policijo, ki je v par tednih zaprla okoli 20 ljudi. V istem mestu se je pojavilo še nekaj takih poskusov. Tedaj so se pa ljudje otresli vsega strahu ter hoteli dati duška svojemu ogorčenju. Okoli pet tisoč jih je navalilo na začasni zapor z namenom, da sami kaznujejo zločince. Le s težavo jih je policija prihranila za nadaljnje poizvedovanje in redni proces. Tu ima naša vera še posebno poslanstvo: rešiti to preprosto ljudstvo tega strašnega praznoverja s tolažljivim naukom o zmagi Jezusa Kristusa nad hudobnimi duhovi.

Pavel Bernik

IZ PISEM SLOVENSkih MISIJONARJEV

DVE PISMI IZ BANGKOKA

M. Frančiška Novak O.S.U.

17. oktober 1957.

Pax Christi:

Prečastiti g. urednik Katoliških misijonov!

Bog povrni za pimo! Kako me vsakič navdušite za ta dragoceni apostolat pisane besede! Hudo mi je le, da le redko kaj prispevam in še takrat je vse na hitro in ne preveč skrbno pripravljeno. Vzrok je pač veliko pomanjkanje časa in gotovo tudi zmožnosti, kajti kdor hoče dobro pisati, mora mnogo brati, časa pa ni nikdar dosti, niti za nujno vsakdanje delo! To je pač naš misijonski križ in ga je treba izkoristiti v božjo čast in zveličanje duš. Naše sestre v domovini trpe, ker jim naš uršulinski apostolat ni dovoljen in morajo izrabljati svoje sile v delu, ki jim ga je božja Previdnost v teh težkih časih naožila. Tu pa je našega vzgojnega uršulinskega dela premnogo, a delavk tako manjka in tiste, ki jih imamo, tako hitro podležejo v naporni klimi. Hvala Bogu, gotovo zaradi Vaših molitev in onih mojih dragih doma, moje zdravje kar drži: Letos 27. decembra bom praznovala že 10 letnico prihoda v misijone. Naj Gospod ob tej priliki odpusti vse pomanjkljivosti in nedostatke mojega skromnega 10-letnega dela in mi da luči in moči, da bi ga mogla vršiti bolj po Njegovi volji in z večjo ljubeznijo v času, ki mi ga je določil. V resnici se čutim nič manj sveža in navdušena (kot pred desetimi leti, a hvala Bogu, upam, malo bolj izkušena.

Delo, ki ga ima M. Ksaverija v "Mater Dei", je tu v "Regina Mundi" v veliki meri zdaj moje. Č. mati provincijalka je ravnateljica tukajšnje šole, a kot višja predstojnica ima toliko drugega dela, da je šola veliko v mojih rokah. Prosim za molitev, da bi mogla vršiti svoje dolžno-

sti po božji volji in po Vašem gestu "Svet Kristusu", da bi vse te naše učence z njihovimi družinami in znanci nekdanj res mogle b'iti božje in Kristusove v času in na način, ki si ga je On izbral od vse večnosti.

Nekaj slik sem že dala na stran, da Vam jih ob priliki pošljem po navadni pošti. Tako boste lahko ilustrirali moj skromni sestavek o "Regina Mundi". Z risanjem v siamskem slogu sem se nemalo bavila preteklo leto, ko je veleč. mati gradila našo novo kapelo. Saj nisem tako zmožna in izvežbana kot m. Ksaverija, pa Vam bom vseeno ob priliki poslala tudi kako siamsko risbo. M. Ksa-

Budistični verski kip v Bangkoku.

verija mi je tudi povedala, da je preč. g. Wolbang poslal lepo vsoto dolarjev za nas.

Avgusta sem bila v Huahinu ob morju, kjer imamo zdaj uršulinke malo posestvo prav blizu salezijanskega zavoda, kjer deluje č. brat Bevc. Mnogo se je postaral v preteklem letu, ker je bolan. Ima težko želodčno bolezen in se je odšel zdravit v kamilijanski zavod v Banpong prav na dan, ko sem se jaz vrnila v Bangkok.

Morda ste brali v časopisih, da smo imeli tu sredi septembra prevrat vlade. Stari ministrski predsednik, ki je bil na krmilu deset let in več, je moral zapustiti svoje mesto. Zdaj imamo začasno vlado in 15. dec. bodo volitve. Komunistična nevarnost je velika. A v božjih rokah smo. Budistični jubilej leta 2500 po Budovi smrti je končan. Nič več nimamo posebnega praznika vsak teden ob polni luni, mlaju in še ob prvem in zadnjem kraju. Prav zadovoljne smo, ker za šolsko delo so bili ti menjajoči prazniki velika ovira.

Drugače se zdi, da katoliško misijonsko življenje v Siamu lepo napreduje. Lani je bila tu v Bangkoku blagoslovljena nova cerkev Marije iz Fatime, letos pa je prevz. ap. vikar v navzočnosti 9 škofov 25. avgusta blagoslovil novo cerkev sv. Ludovika, francoskega kralja, svojega patrona, blizu bolnice sv. Ludovika, ki je v rokah francoskih misijonarjov sester sv. Pavla iz Chartres. Tudi na deželi je zraetlo več novih cerkva.

Kalvarija, kitajska misijonska cerkev ob reki Me-Nem v Bangkoku, je praznovala na Roženvensko nedeljo svojo 60 letnico. Bila je to res lepa slovesnost, pripravljena s tridnevno, neke vrste duhovnimi vajami zlasti za 70 odraslih in otrok, ki so ob tej priliki prejeli sv. birno. Uršulinke smo imele v tej slovesnosti tudi svoj delež. Ob župni cerkvi imamo šolo za deklice, kamor hodita poučevati vsak dan dve naši, katerim pomaga kakih 20 učiteljic. To je bila prva šola, ki smo jo uršulinke prevzele ob prihodu v deželo l. 1924: od štirih

ustanoviteljic sta bili dve Slovenki: veleč. m. Rafaela, ki je zdaj generalna asistentka v Rimu, in pa naša draga m. Ksaverija. Šolska razstava ob priliki jubileja je bila izredno skrbno pripravljena in vsa prežeta z misijonskim duhom.

17. febr. 1958.

Danes je kitajski "starega leta dan" in jutri bo "novo leto", zato ni šole, saj bi bili razredi skoro prazni, tudi ko bi bil pouk, tako velik praznik je za Kitajce novo leto in večina naših učenk je tu kitajskega pokolenja. Jaz pa hočem porabiti kratko prsto urico, da se Vam zahvalim za Kat. misijone in za ček, ki ste ga tako velikodušno poslali. 13. t.m. sem šla po opravkih v "Mater Dei" in tam mi je m. Ksaverija povedala, da ste poslali zame 50 dolarjev po g. Wolbangu. Prav iskren Bog povrni Vam, g. Wolbangu in požrtvovalnim slovenskim darovalcem. Žal mi je, da za loterijo nisem prispevala. M. Ksaverija je, se mi zdi, hvala Bogu.

Tu se nam godi še kar ponavadi. Sredi decembra smo imeli volitve, ki so dobro izpadle, pa še ni vse končano, nekaj sedežev v parlamentu še ni zasedenih in bodo spet volitve. Samo Bog more očuvati to deželo kot druge pred veliko nevarnostjo, ki jo vsi čutimo tako blizu.

Na koncu januarja smo imele tu v "Regina Mundi" prvi šolski praznik s pridetivjo in malo razstavo. Kot veste, je naša šola tu še zelo mlada, maja bomo dopolnile tretje leto tu. Tudi šolske dvorane še nimamo. Štiri lesene pritlične razrede smo spremenile v gledališče in je bilo za silo. Zadnja igra na precej dolgem sporedu je bila najbolj pomembna: Lurška Marija in Bernardka. Učenke, dasi povečini budistke, so se jako lepo vživele v svoje vloge in gledalci so napeto poslušali, kar je v tej deželi kar nenavadno. Igro o Lurdu smo izbrale v spomin na stoletnico prikazovanj in na Marijino leto, ki ga hočemo kar najlepše praznovati. 11. febr. zjutraj smo imele

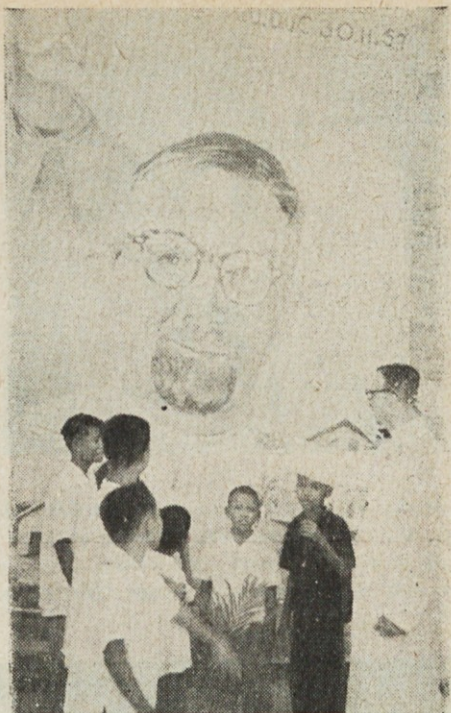
lepo procesijo z Marijinim kipom, katere se je udeležilo nad 1000 otrok, naših 500 in toliko in več fantov iz sosednje deške šole. Še 10 % med njimi jih ni katoličanov, a Marijo vsi poznajo in mnogi ljubijo. V kapeli smo si zgradile votlino iz papirja; ko zmoremo, bo pa zgrajena lepa votlina na vrtu, malo v siamskem slogu, upam, v spomin na to jubilejno leto. Naše šolsko poslopje je še zelo revno, leseno in termiti imajo v njem lepo delo in prehrano. Morda se bo lepega dne vse zrušilo... Tudi naš mali sadni vrt je še gol, nekaj dreves so nasadili, pa tako počasi rastejo. Poslopje, kjer je kapela in spalnica za gojenke, je pa lepo in novo, samo majhno. Vse je še v začetku na našem koncu. Ob našem posestvu na levi je katoliška šola za dečke, blizu ceste pa župnišče in pred dobrim mesecem so začeli postavljati temelje za novo cerkev sv. Jožefa. Temeljni kamen bodo položili 2. marca v navzočnosti apostolskega nuncijskega. To bo velika slavnost za katoliški misijon v Trok Chan ali, Ob lunini cesti: Trok je cesta in Chan luna po siamsko. Zaenkrat župljani pridejo v našo kapelo: vsako nedeljo je polna zlasti Kitajcev, ker je naša občina zelo kitajska.

Pri nas se že bliža konec šolskega leta in izpiti. Številni starši so prišli vpisati svoje otroke že za novo šolsko leto. Žal prostora še daleč ni dosti, premnoge moramo zavrniti, in to je zelo žalostno. Hočejo priti k nam, ker starši vedo, da bodo otroci dobili dobro vzgojo. Katoliškega ozračja se ne boje, samo da bi bili otroci na dobrem. Kako velika priljubljenost je to za nas! Vsi otroci se uče katekizem in katoliško moralko.

Mnogo dela me še čaka, zato danes končam. O počitnicah bom pa skušala kaj pripraviti za Kat. misijone, kot je to moja dolžnost. Žal so vedno tudi počitnice navadno natrpne z delom.

Še enkrat: Bog povrni! Se priporočam v molitev — vdana.

Marija Frančiška Novak, O.S.U.

Tu zgoraj: Na god g. Majcena, Vietnam. Slika predstavlja njega, ki sam stoji ob strani. Spodaj: Začetek krstnega obreda na božič.

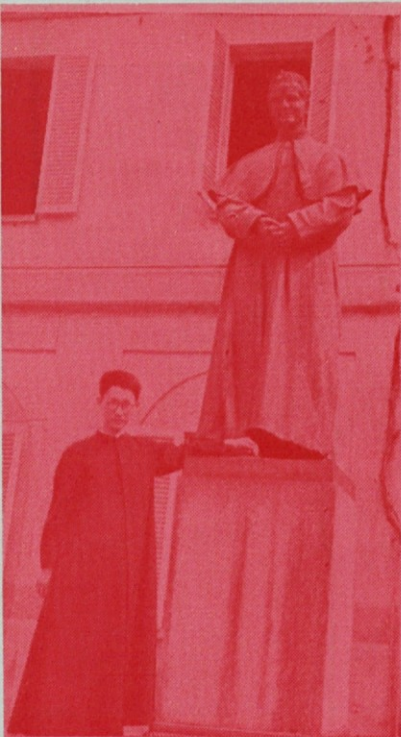

Mons. Harnetta, zastopnik katoliške dobrodelne organizacije v U.S.A. s kratico C. W. C., deli duhovno dobrino svetega krsta Majcenovim novokrščencem, katerim pa je v veliki meri tudi krušni oče. Spodaj: Novokrščenci pri jusicah, skupaj z našim misijonarjem in msgr. Harnetta. Tudi njim je tisto noč Luc zasvetila...

K slikam na ovitku: Naslovna stran: Bazilika sv. Petra v Rimu (za praznik sv. apostolov Petra in Pavla). — Druga in tretja stran: V svetem mestu so se zbrali na II. svetovni kongres laičnih apostolov odlični katoličani z vsega sveta, tudi iz misijonskih dežel. Po vrsti: Abesinka prosi za besedo; Dve kongresistki iz Francoske Zpadne Afrike; Vodstvo afriškega odseka; Kitajec dr. Janez Wu, jurist in filozof, bivši kitajski poslanik pri Vatikanu; Korejka stiška roko v pozdrav Birmaneu. — Slika tu zgoraj: Kitajski salezijanski bogoslovec, ki študira v Turinu in ga vzdržujejo slovenski dobrotniki iz U.S.A., ob kipu sv. Boska.

Iz vsebine: Duhovnik in misijonski poklic. — Rim, Ate- ne, Nairobi in nazaj: Nazaj k očetu — Kitajska uganka — Bog ljudstva Nkundo — Prvi koraki — Martin Krpan v Indiji — Maksimilijan Kolbe — V senci katedrale — Naši bodoči misijonarji — Iz Kasijskih hribov — Iz pisem slovenskih misijonarjev.

“Katoliški misijoni” so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, “Slovenske misijonske zveze” Izdaja ga “Baragovo misijonišče”. Urejuje Lenček Ladislav - Upravlja Franc Buh CM. - Naslov uredništva in uprave: Montes de Oca 320, Bs. Aires, Argentina. Tiska “Federico Grote”, Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav CM.). S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA “KATOLIŠKIH MISIJONOV”

V Argentini 60 pesov; v U.S.A. in Kanadi 2.50 dolarja; v Italiji 1.400 lir; v Avstriji 40 šilingov; v Angliji in Avstraliji 1 funt; v Franciji 800 frankov. Drugod 2.50 dolarja.

MISIJONSKE TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH

Argentina: Franc Buh CM., Misijonska pisarna Montes de Oca 320, Buenos Aires.

U. S. A.: Rev. Charles Wolbang CM., St. Vincent's Sem., 500 East Chelton Ave., Philadelphia 44, Pa. — Rudi Knez, 13810, Eagle mere, Cleveland 10, Ohio. — Mary Vavpotič, 1923 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada; za Toronto: Rev. John Kopac CM., 594 Manning Ave, Toronto 4, Ont. — Rev. Martin Turk, 545 Mahon Ave., North Vancouver, B. C.

Italija: Dr. Kazim'ir Humar, Corte s. Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar CM., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).

Avstrija: Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten, Austria. — Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau. D. P. Camp, Kärnten, Austria.

Avstralija: Franc Vrabec, 28 Beaufort St., Woodville, S. Australia.

V ostalih deželah sprejemajo naročnino iz prijaznosti slovenski dušni pastirji.

Registro de
la Prop. Int.
No. 528.263

CORREO
ARGENTINO
Sub. (14) (B)

TARIFA REDUCIDA

CONCESION 5612

Director responsable: Lenček Ladislav C.M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467
Buenos Aires